

XOM

Internt magasin for ExxonMobils datterselskaper i Norge
Mars 2004

ExxonMobil

ESSO NORGE AS
An ExxonMobil Subsidiary

FORUS
Greneve. 6
Postboks 60
4064 Stavanger
Tlf.: 51 60 60 60

OSLO
Drammensv. 149
Postboks 350 Skøyen
0212 Oslo
Tlf.: 22 66 30 30

SLAGEN
Postboks 2001
Postterminalen
3103 Tønsberg
Tlf.: 33 37 73 00

Balder

– hardt arbeid gir resultater

Boreavdelingen

– 2003 var det mest aktive året noensinne

Pensjonsordningen

for Esso-ansatte

s4

Balder – store oppgraderinger og hardt arbeid gir resultater
En ”oppetid” på 98 % betyr solide inntekter i en tid med høye olje- og gasspriser.

s11

Jobben min/Roy Røyland
Roy styrer de marine operasjonene på Balderskipet

s12

15 års skadefri drift på Dusavik-basen
På en arbeidsplass med stort skadepotensiale er dette litt av en milepæl.

s15

Stor aktivitet i boreavdelingen
2003 var det mest aktive året noensinne for boreavdelingen på Forus – Hele 15 boreoperasjoner ble utført.

s18

Knall VM-debut for Henning Solberg og Cato Menkerud
Esso har inngått en avtale om å sponse rallyteamet – og hvilken start på sesongen de fikk!

s21

Pensjonsordningen i Esso
Arve Medhus og Svein Hultén i Personalavdelingen forklarer dagens pensjonsordning for Esso ansatte.

s24

Folketrygden
Slik er Folketrygden lagt opp i dag – XOM gir deg et overblikk.

s26

Pensjonsbetraktninger
Høyere pensjonsalder og langsiktig sparing – XOM har tatt en prat med Esso-pensjonister og yngre arbeidstakere

s30

Salget av reseptfrie legemidler godt i gang på Esso-stasjonene
Esso var først ute med salg av reseptfrie legemidler på sine stasjoner.

s33

Energy Outlook
ExxonMobil presenterer årlig detaljerte, langsiktige prognoser for økonomisk vekst og energibehov i verden.

XOM internmagasin mars 2004
Ansvarlig redaktør: Arvid Bærheim. Redaksjon: Arvid Bærheim og Kirsten Sivertsen
Utforming: Pro&Contra. Repro og trykk: Kai Hansen Trykkeri. Internett: www.esso.no
Forsidebilde fra Balderskipet: Odd Furenes

Balder – store oppgraderinger og hardt arbeid gir resultater

- I år har vi hittil hatt en "oppetid" på 98 %, og den samlede produksjonen fra Balder og Ringhorne har ligget på over 80.000 fat olje per dag. I tillegg eksporterer vi nå ca 700.000 sm³ med overskuddsgass fra produksjonen via Jotunfeltet inn i Statpipe-rørledningen. Det betyr solide inntekter i en tid med høye olje- og gasspriser, sier plattformsjef Frode Leirvåg under vårt besøk på Balder-skipet i midten av februar.

Mange utfordringer

Den høye produksjonen og driftsregulariteten forteller en annen historie enn den som aviser og media har vært opptatt av de siste årene. I media har Balder lenge vært ensbetydende med stor rettsvist og tekniske problemer. Problemer – eller rettene sagt utfordringer – har det riktig nok vært nok av, det medgir gjerne plattformsjefen.

- Vi har absolutt hatt vår dose med utfordringer helt fra prosjektstart og fram til i dag, men det har bare sporet Baldersteamet til enda hardere innsats for å oppnå vår målsetting: å gjøre Balderskipet og feltet til en lønnsom investering for selskapet, sier Frode. – Da Balder startet å produsere høsten 1999, hadde vi mange utfordringer: kompressorene fungerte ikke godt nok, og vi hadde problemer med prosess- og hjelpesystemene. Det dannet seg altfor mye skum under separasjonen av olje, gass og vann, og vi slet lenge med å løse dette, bl.a. ved tilsetning av kjemikalier. Da vi i fjor vinter begynte å motta olje fra Ringhorne Jurassic-reservoaret, forsvant skumproblemene. Det viste seg at denne oljen hadde egenskaper som minsket skumdannelsen. Nå mister vi snart Jurassic-oljen da den skal overføres til Jotun A-skipet for prosessering, og vi er spent på hva som da vil skje. En ny produksjonsbrønn er imidlertid under boring på et reservoar som kalles Ringhorne West.

Balder – major upgrading and hard work give results

– So far this year we have had a 98% "uptime", and a total daily production from Balder and Ringhorne at more than 80,000 barrels. What is more, we are now exporting approx.

700.000 sm³ of surplus gas from the production via the Jotun field into the Statpipe pipeline. This means solid income in a time with high oil and gas prices, says Offshore Installation Manager Frode Leirvåg during our visit to the Balder vessel mid February.

Numerous challenges

The high production and operating regularity tell a different history than the one cherished by newspapers and the media during the last years. In the media the name of Balder has for a long time been synonymous with major legal dispute, and technical problems. Admittedly, of problems – or challenges – we have had more than enough, the Offshore Installation Manager concedes.

- We have certainly had our dose of challenges right on from project start-up and until today, but that has only acted as a stimulus for the Balder team to try even harder to attain our goal: to make the Balder vessel and the field into a profitable investment for the company, Frode says. - When Balder started producing in the fall of 1999, the challenges were many: the compressors did not work well enough, and we had problems with the process and auxiliary systems. Excessive foam formed during the separation of oil, gas and water, and

Oljen herfra antas å ha samme egenskaper som Jurassic-oljen, og vil forhåpentligvis ha vil ha en like god innvirkning på prosessanlegget, sier Frode.

Store oppgraderinger

Han kommer så inn på flere andre utfordringer: Gastørke-anlegget, dieselgeneratorene, samt kontrollsystemet. – Kontrollsystemet har vi måttet oppgradere parallelt med utbedring av prosess-systemene, da disse henger sammen. Dieselgeneratorene er ombygd og kjøres nå på gass, noe som betyr bedre og mer miljøvennlig kraftgenerering. Vi har dessuten hatt en del problemer med dekkskranene våre, og akkurat nå pågår det en oppgradering av disse. Vi installeres også nye heisfasiliteter inne i skipet for å avhjelpe den noe tungvinte materialbehandlingen vi har hatt ombord. Den kanskje aller viktigste oppgraderingsjobbene i år har vært installasjon av VOC-anlegget (volatile organic compounds). Dette er et miljøprosjekt som går ut på å samle opp flyktig gass fra lagertankene. I stedet for å bli sluppet ut i atmosfæren, føres gassen tilbake til prosessanlegget, og til slutt blir den solgt eller brukt ombord. VOC-anlegget vil starte opp i mars/ april (?).

I tillegg til alle disse oppgraderingsjobbene kommer kontinuerlig inspeksjon og vedlikehold av skipet og anleggene. – Vi utfører årlig en visuell sjekk av skroget og ankerkjettinger med en

Det er brukt ca. 100 millioner kroner på å oppgradere kompressorene om bord. Her måler produksjonstekniker Torbjørn Fahret rutinemessig temperaturen på en av kompressorene. Temperaturen sier noe om tilstanden til kompressorenes ventiler og sylindere.

Approx. 100 million NOK has been spent on upgrading the compressors onboard. Here production technician Torbjørn Fahret is seen routinely gauging the temperature of one of the compressor. The temperature gives an indication of the condition of the compressor valves and cylinders.

we struggled a long time trying to resolve this problem, amongst other by adding chemicals. When last winter we started to receive crude oil from the Ringhorne Jurassic reservoir, the foam problems disappeared. It turned out that this crude had properties that diminished foaming. We are now about to lose the Jurassic oil as it is to be transferred to the Jotun A vessel for processing, and we are a bit in suspense as to what will happen then. However, a new producer is currently being drilled in a reservoir called Ringhorne West. It is assumed that the crude in this reservoir has the same properties as the Jurassic crude, and hopefully it will have an equally beneficial effect on the processing system, Frode says.

Substantial upgrading

He then touches upon a number of other challenges: the gas dehydrator plant, the diesel generator, and the control system. – We have had to upgrade the control system parallel to improving the processing systems, since these are interconnected. The diesel generators have been rebuilt and are now running on gas, which means a better and more environmentally friendly power generation. We have moreover had some problems with our deck cranes, and right now these are being upgraded. We are also installing new elevator facilities inside the vessel in order to remedy the rather cumbersome material handling we have had onboard.

Driftsleder Harald Bakke står foran det nyinstallerte VOC-anlegget som vil sørge for at flyktige gasser ikke slippes ut i atmosfæren, men samles opp og blir brukt om bord eller selges til eksport.

Operation supervisor Harald Bakke in front of the recently installed VOC plant which will ensure that volatile gases are not emitted into the atmosphere, but recovered and used on board or sold for export.

ROV (fjernstyrt undervannsfartøy). Tankene inne i skipet, samt materialer og rør blir også inspisert for bl.a. korrosjons-skader. Etter at vi oppdaget lekkasje i en av de fleksible slangene i dreieskiven (se beskrivelse av dreieskiven til høyre), skiftet vi ut alle slangene i fjor. Hvert år pågår det store malearbeider på skipet, opplyser Frode. Han understreker at de nå er kommet over i en i ny, proaktiv fase der de i stedet for å reparere skader kan utføre forebyggende arbeid. – Skipet har tre thrustere (propeller) – en forut og to akterut – og styrt av et dynamisk posisjonering (DP)-system bidrar disse til å holde skipet i riktig posisjon. De to thrusterne akterut vil vi i sommer skifte ut med nye. Hver av dem veier 70 tonn, så dette er ikke noe lite prosjekt. Det må bl.a. bygges en heisanordning akterut på skipet for å få propellene på plass, og installasjonen krever rolig sjø.

Godt miljø og samhold ombord

Frode har lang fartstid i "oljå", og før offshore karrieren startet, seilte han også som maskinist i handelsflåten. – Balder er det mest krevende, men også det mest interessante prosjektet jeg noensinne har vært med på. Alle utfordringene har sveiset oss Balder-ansatte sammen, og vi har et godt miljø ombord. Den utmerkete støtten vi har fått av landorganisasjonen har også hjulpet oss gjennom de mange utfordringene. At folk trives på Balderskipet, bekreftes av det faktum at praktisk talt ingen som har sluttet siden vi startet opp, understreker Frode.

Nøye planlegging og overvåking av driften

Vi hadde også en prat med Harald Bakke som er driftsleder på Balderskipet. Han forteller at et de har innført en ny organisasjonsform ombord, og at tallet på avdelinger er kuttet ned fra tre til to: drifts- og vedlikeholdsavdelingen. Dette har forenklet systemet med å skrive ut arbeidstillatelser. Tidligere var dette ansvaret splittet mellom avdelingene, og det kunne da oppstå usikkerhet hvem som var ansvarlig for hva. Nå har driftslederen ansvaret for alle arbeidstillatelsene. – Klokka 1700 på ettermiddagen går driftsleder, vedlikeholdsleder og plattformsjef gjennom alle arbeidssøknadene. Innholdet i jobbene diskuteres, jobbene prioriteres, og sikkerheten blir selvsagt alltid nøye vurdert. Det gis bare en arbeidstillatelse pr. mann pr. gang, og alle jobber registreres i SAP. Normalt gir vi ca. 25 arbeidstillatelser pr. dag, forteller Harald, som understreker at det er prosedyrer (i hyllen hans stod det hele 27 manualer) for hver minste detalj. Det har i alle år vært full aktivitet ombord, og normalt er alle skipets 60 køyeplasser full belagt – fordelingen er vanligvis 50 – 50 mellom ExxonMobil ansatte og kontraktører.

Perhaps the prime upgrading project this year has been the installation of the VOC plant (volatile organic compounds). This is an environmental project which involves recovering volatile gas from storage tanks. Instead of being emitted into the atmosphere, the gas is routed back to the processing plant, and finally sold or used onboard. The VOC plant will start up in March/April.

In addition to the upgrading projects mentioned above, there is continuous inspection and maintenance of the vessel and facilities. – A visual check of the hull and chain cables by ROV (remotely operated vessel) is performed annually. The tanks inside the vessel, as well as materials and pipes, are inspected to identify potential corrosion defects. After we identified a leak in one of the flexible hoses in the turret (see description of the turret on the right), we replaced all the hoses last year. Every year, major paintwork is in progress on the vessel, Frode tells us. He underlines that they now have entered a new, proactive phase, where they instead of repairing damage, can perform preventive maintenance. – The vessel has three thrusters (propellers) – one forward and two aft – operated by a dynamic positioning system (DP), which contribute to keeping the vessel in the correct position. The two aft thrusters will this summer be replaced by new ones. Each of them weighs 70 tonnes, so this is not a small project. It means amongst other building an elevator device astern on the vessel, in order to get the propellers in place. Moreover, the installation is dependent on a calm sea.

A tightly knit working environment

Frode can look back on a long time of service within the oil business. Before taking up his offshore career he sailed as an engineer in the merchant trade. – Balder is the most demanding, but also the most interesting project I have taken part in. Meeting the numerous challenges has had the effect of unifying us a team, and we have a tightly knit working environment onboard. The unconditional support of the onshore organization has also helped us cope with the many challenges. The fact that practically no one has quit their job since we started, goes to prove that people like working on the Balder vessel, Frode emphasizes.

Careful planning and monitoring of operations

We also had a chat with Harald Bakke who is operation supervisor on the Balder vessel. He tells us that they have recently introduced a new organizational structure onboard, and that the number of sections has been cut from three to two: the operating section and the maintenance section.

Balderskipet lossert normalt 50.000 m³ olje hver 3 - 4 dag, og lossingen tar 9 -10 timer. Her følger Geir Johnsen og Frode Johnsen med når olje overføres til skyteltankskipet Stena Alexita.

Normally the Balder vessel offloads 50.000 m³ of oil every 3-4 days. The offloading takes 9 -10 hours. Here Geir Johnsen and Frode Johnsen are observing oil being transferred into shuttle tanker Stena Alexita.

Midt i skipet er det en enorm sylinder – en såkalt dreieskive – som er fast forankret i havbunnen og som skipet kan svinge rundt. Gjennom dreieskiven kommer oljeledningen inn i skipet fra havbunnen, og den sørger også for at skipet ligger i riktig retning.

In the center of the ship there is an enormous cylinder – a so-called turret – which is permanently fixed to the seabed, around which the ship may revolve. From the seabed the oil line enters the ship through the turret. It is also instrumental to keeping the ship in the correct position.

Den nye organisasjonsformen fordrer også mer fleksibilitet. - I kontrollrommet skal produksjonsoperatørene kunne litt om marine funksjoner, og alle inklusive plattformsjefene har vært i Trondheim og lært om bl.a. stabilitet. På samme måte må de marine operatørene lære elementære ting om prosessen og hvordan denne styres. Prosessfolkene tar seg også av labtjenestene, og det kan selvsagt være en utfordring å ha ansvar for og tid til å utføre flere funksjoner. - Men her ombord har vi flinke folk, som er veldig fleksible og villige til å ta nye utfordringer, så driften går veldig greit, hevder Balders driftsleder.

Balder-reservoaret innfrir forventningene

Reservoaringeniør Goro Müller i Produksjonsavdelingen på Forus forteller at Balder-reservoaret har innfridd forventningene. - Balderbrønnene har vært veldig stabile. Produksjonen av vann - kalt vannkutt - har stabilisert seg på 60 - 70 prosent i de fleste brønnene, og noen av brønnene er til og med vannfrie. 2003 volumene fortsetter inn i 2004 - Balder har produsert og produserer helt klart høyere enn prognosene tilsier, sier Goro. Hun kan også fortelle at det sannsynligvis finnes mer olje i reservoarene det nå produseres fra. - Pågående studier vil avgjøre om vi kommer til å foreslå å bore nye brønner for å kunne produsere disse nye "lommene" (som er utenfor rekkevidden

Prosessfolkene må også ta seg av labtjenestene. Her er Thorbjørn Fasselund Fahret i gang med en oljeanalyse.

Process personnel also have to handle lab services. Here Thorbjørn Fasselund Fahret is seen working on an oil analysis.

This has simplified the system of issuing work permits. Previously the responsibility for issuing work permits was split between the sections, with the result that uncertainty could arise as to who was responsible for what. Now the operation supervisor has the responsibility for all work permits. - At 1700 hours in the afternoon the operation supervisor, the maintenance supervisor and the offshore installation manager go through all the work permits. They discuss the contents of the various tasks, and make a priority of tasks, always considering the safety aspect carefully. Only one is issued for each worker at the time and all tasks are recorded in SAP. Normally we issue around 25 work permits daily, Harald says, who is quick to underline that there are procedures (on his shelves we spotted as much as 27 manuals) covering every little detail. Ever since start-up there has been full activity onboard, and normally all the 60 berths are occupied, with the distribution usually being 50 - 50 between ExxonMobil personnel and contractors. The new organizational structure also demands more flexibility. - Production operators working in the control room have to know a thing or two about marine functions, and everybody, including the offshore installation managers, has been to Trondheim to learn about stability. In the same manner, marine operators must learn the basics about the process and how it is controlled. Process personnel also handle lab services. Being responsible for and finding the time for performing several functions may be quite a challenge. - However, our personnel are highly skilled, as well as flexible and willing to take on new challenges. Therefore, operations are proceeding smoothly, Balder's operation supervisor maintains.

The Balder reservoir meets expectations

Reservoir engineer Goro Müller in the Production Department at Forus tells us that the Balder reservoir has fulfilled expectations. - The Balder wells have been remarkably stable. Water production - called water cut - has stabilized at 60 - 70 percent in the majority of wells, and some of the wells are even anhydrous. The 2003 volume story continues in 2004: Balder has and is producing clearly above planned numbers, Goro says. She also tells us that there is probably more oil in the reservoirs that are now producing. - Ongoing studies will decide whether we will propose the drilling of new wells to produce these new "pockets" (which are beyond the reach of today's producers.) Given a positive conclusion, it is possible that a new drilling program may be initiated at Balder in a year or two, says a hopeful reservoir engineer. According to Goro production has reached over 90 million barrels of oil - which is around half of the reserves on the Balder field proven so far.

til dagens produksjonsbrønner.) Blir konklusjonen positiv, er det mulig at et nytt boreprogram startes på Balder om et år eller to, sier en håpefull reservoaringeniør. Goro forteller at det til nå er produsert totalt i overkant av 90 millioner fat olje - eller ca. halvparten av de hittil påviste reservene på Balderfeltet.

Investeringer på flere hundre millioner kroner

Driftsleder for Balder og Ringhorne i landorganisasjonen, Tom Benjaminsen, sier at det er et imponerende teamarbeid av ansatte offshore og på land, samt store investeringer som har forvandlet Balder fra å være et "problem"-felt til et av selskapets viktigste aktiva i Norge. - Vi har investert flere hundre millioner i oppgraderinger på Balderskipet. Bare kompressorinvesteringene beløper seg til rundt 100 millioner kroner. Dessuten er det gjort et kjempearbeid av mange ansatte både offshore og på land, slik at vi i dag opererer med en driftsregularitet på 98 prosent mot ca. 85 prosent i starten, sier Tom. Han framhever også Facilities&-Modifications-gruppen som har gjort en utmerket jobb med planlegging og implementering av tekniske forbedringer. - Når det gjelder sikkerhetsstatistikken har vi også hatt forbedringer fra år til år. I fjor høst hadde vi dessverre en fraværsskade. Dette har vært en øyeåpner og minnet oss om at vi alltid må være årvåke slik at skader unngås, og folk kan dra hjem like friske og hele som da de kom.

Tom trekker også fram samsøvningsproblematikken som hadde mye fokus for to - tre år siden. Få vet at ExxonMobil og Balder var pioner i offshore-industrien i Norge med å omdanne tomannslugarer til enkeltmannsrom. - Opprinnelig hadde vi tomannslugarer på Balder og de fleste Nordsjøinstallasjonene. Dette var det misnøye med, og arbeiderne sa det gikk ut over trivsel og søvn. Ledelsen hadde en god og åpen dialog med verneombud og tillitsmannsapparatet, og det ble enighet om at Balder skulle være et pionerprosjekt vedrørende omdanning av tomannslugarer til enkeltmannsrom. Alle parter var godt fornøyd med en vellykket løsning som har bidratt å høyne trivselen og miljøet ombord, sier Tom.

Investments totaling several million NOK

Supervisor Operations for Balder and Ringhorne in the onshore organization, Tom Benjaminsen, says that it is the impressive team work of offshore and onshore personnel that has transformed Balder from being a "problem" field into one of the company's most valuable assets in Norway. - We have invested several hundred million NOK in upgrading the Balder vessel. The compressor investments alone amount to around 100 million NOK. Besides, tremendous efforts have been made by both offshore and onshore employees, thanks to whom we are now operating with an operating regularity of 98 percent versus approx. 85 percent in the beginning, Tom says. He also emphasizes the Facilities&Modifications group which has done a terrific job with planning and

Reservoaringeniør Goro Müller i Produksjonsavdelingen på Forus; Balder-reservoaret har innfridd forventningene.

Reservoir engineer Goro Müller in the Production Department at Forus; The Balder reservoir has fulfilled expectations.

implementation of technical improvements. - As far as the safety statistics are concerned, we have also seen improvement from one year to the next. Last fall we unfortunately had a lost time incident. This has been an eye-opener to us, reminding us that we must always be vigilant so that injuries are avoided, and personnel can return home as safe and sound as when they arrived.

Tom also mentions the "hot bedding" issue which drew quite a lot of attention two-three years ago. Few people know that ExxonMobil and Balder have been pioneers in the Norwegian offshore industry when it comes to converting double cabins into single cabins - Originally we had

double cabins on Balder, and that was also the standard on the majority of North Sea installations. However, workers were dissatisfied with the arrangement, claiming it affected their well-being and ability to sleep. Management had a good and open dialogue with safety delegates and employee representatives, and it was agreed to turn Balder into a pioneering project when it came to converting double cabins into single.

All parties involved were happy with a successful solution which has contributed to heightening the workers' sense of well being and improved the working environment onboard, Tom concludes.

Roy Røyland

styrer de marine operasjonene på Balderskipet

Roy Røyland har en av de mest spennende jobbene om bord i Balderskipet. – Jeg tar meg primært av den marine siden av driften – dvs. sørger for at skipet holdes i riktig posisjon, styrer lasting og lossing, sørger for ballastering, men jeg koordinerer også supplybåt- og helikoptertrafikken, forteller Roy.

Roy Røyland controls marine operations on the Balder vessel

Roy Røyland has one of the most exciting jobs on the Balder vessel. – I primarily deal with the marine part of operations. – i.e. I make sure that the vessel maintains her correct position, control the loading and offloading, provide for ballasting, and coordinate the movements of supply vessels and helicopters, Roy tells.

Around 14.000 m3 of oil is produced from the Balder and Ringhorne reservoirs on a daily basis. These volumes are pumped into the vessel's 10 tanks. – My job is planning to which tanks the produced oil is to be routed, and the sequence in which tanks are to be emptied when the oil is offloaded to shuttle tankers. The vessel must at all times be kept stable, and that is achieved by continuously taking in and dropping ballast water, Roy says. We find him in the control room, from where he monitors all the storage and ballast tanks on computer screens. It is not only the tanks and stability that he needs to monitor. – I keep a close eye on the monitors which amongst other show hull trimming, bending moment, and shearing force. These values must always be correct, or else the hull of the vessel can get damaged, Roy says. He tells us that the Balder vessel offload 50,000 m3 of oil every 3-4 days, and that offloading takes 9 – 10 hours. After each offloading operation crude oil is re-circulated through some of the oil tanks in order to remove slag and sediments from the bottom of the tanks.

In the center of the Balder vessel there is a cylinder – a so-called turret – permanently fastened to the seabed, around which the vessel may revolve. From the seabed the oil lines –

og ikke minst viktig er det å sjekke at det ikke er folk i dreieskiveområdet, forklarer Roy, som sier at han styrer dreieskiven manuelt.

Men som om ikke disse oppgavene skulle være nok – Roy har flere funksjoner ombord. Han har radiokontakt med helikopterne før landing og take-off, og sørger for at pilotene får informasjon om vind og værforhold, antall passasjerer, vekt på bagasje, om skipets bevegelser, etc. Roy koordinerer og styrer også forsyningskipene på Balderfeltet, forteller hvor de skal ligge, når de kan komme inn til skipet, osv. Sammen med kranførere og dekksmannskaper har han også ansvar for å ta imot forsyninger av vann, diesel og metanol fra supplybåtene.

Roy bor i Mandal sammen med samboer og deres to gutter på to og fire år, så han har heller ikke problemer med å få tiden til å gå hjemme. – Før jeg ble ansatt i Esso i 1998, seilte jeg ute i åtte år som bl.a. overstyrmann på kjemikalietankere og skytteltankskip. Men den jobbrotasjonen vi har offshore med 2 uker på og 4 uker av, er mye mer familievennlig. Jeg angrer ikke at jeg begynte i Esso, for på Balder har vi et fantastisk godt miljø og samhold ombord, sier Roy. Han tar guttene med på turn og svømming, og nå har hver av dem fått sin 4-hjuls moped – antakelig like kjekt for far som for sønnene. Roys familie har et lite nedlagt småbruk i nærheten av der de bor, og her liker han å sysle med vedhogging, vedlikeholdsarbeid, småprosjekter, samt å gå på hare-, rådyr- og revejakt. – Jeg driver også litt med dykking, og lenge var fallskjermhopping en kjær fritidsaktivitet. Etter at jeg skadet meg i skulderen, ble det imidlertid slutt på de luftige svevene.

I kontrollrommet kan Roy via en rekke monitører overvåke lagertanker, skipets posisjon, stabilitet, trimming, skjærekrefter, bølgehøyde, hjelpesystemer, brannslukningsystemer, kommunisere med helikoptere, skyttelskip og tankbåter – i det hele tatt utføre de fleste av sine oppgaver

From the many monitors in the control room Roy can monitor storage tanks, the ship's position, stability, trimming, shearing forces, wave height, auxiliary systems, fire fighting systems; he can communicate with helicopters, shuttle vessels and tankers – i.e. perform the majority of his tasks.

or risers - enter the ship through this turret. Balder's turret is also instrumental to keeping the ship in the position dictated by weather, wind and/or other conditions, while ten chain cables and three dp (dynamically positioned) thrusters ensure that the vessel maintains her position. – An important part of my job is to make sure that the vessel does not start drifting from her position, and that she maintains the right direction. There are a number of factors that determine the direction of the vessel: wind direction, waves, currents, shuttle tankers and supply vessels in the process of loading/offloading, helicopter transport, gas flaring, and even receiver conditions for the TV satellite antenna. We can revolve 270 degrees in each direction from a south western point of departure, and not 360 degrees as e.g. the Jotun vessel. We must therefore make sure that we do not get stuck in a "corner". Clearly stated procedures and check lists are observed whenever the direction is to be changed, and not least it is vital to check that there are no persons staying in the turret area, Roy adds, adding that he controls the turret manually.

As if these tasks were not enough – Roy has also other functions to tend to onboard. He has radio contact with the choppers before landing and take-off, making sure that the pilots receive the information they need; about wind force and other weather conditions, the number of passengers, the weight of luggage, the ship's movements, etc. Roy also coordinates and controls the supply vessels operating on the Balder field, he tells them where to take up position, when they can move toward the vessel etc. Together with crane operators and deck crews he is also responsible for receiving supplies of water, diesel and methanol for the supply vessels.

Roy lives in Mandal with his partner and their two boys, one aged two, and the other four, who keep him busy when he is at home. – Before I started working for Esso in 1998, I worked amongst other as a chief officer on chemical tankers and shuttle tankers for eight years. However, the offshore job rotation, with 2 weeks on and 4 weeks off, is much easier to combine with family life. I don't regret for a moment having started working for Esso. The working environment on Balder is terrific, and there is a great sense of unity, Roy says. When he is at home, he takes the boys swimming and to the gym. Recently both of them received their first 4-wheel moped – which is presumably as much fun for dad as it is for the kids. Roy's family owns a small, disused farm in the vicinity of where they live. Here he likes to do wood chopping and all kinds of maintenance chores. He also goes hunting, shooting hare, deer and fox. – I also do a bit of diving, and for a long time parachute jumping was a cherished leisure activity. However, after I injured my shoulder, the airy flights came to a sudden stop.

15 års skadefri drift på Dusavik-basen

I januar oppnådde de Esso-ansatte og NorSea personellet på Dusavik forsyningsbase utenfor Stavanger det fantastiske resultatet 15 år uten fraværskader. På en arbeidsplass med stort skadepotensiale – blant annet håndtering av tungt utstyr, mange løfteoperasjoner, transport på kaiområde osv. – er dette litt av en milepæl å være stolt av.

– Jeg tror nesten et slik resultat må være uoffisiell verdensrekord, sier Essos marine & basesjef Øystein Hass. – Og resultatet gjelder ikke bare de Esso-ansatte, men alle de mellom 50 og 70 kontraktørene som til enhver tid har vært involvert i vårt arbeid her på basen i løpet av disse årene. Jeg tror teaminnsats og kommunikasjon er nøkkelen til det gode resultatet. Vi har et nært samarbeid med ledelsen i NorSea og med de ansatte. Vi tar forslag om endringer og forbedringer fra folkene som jobber her til etterretning. De forstår at vi mener alvor og at vi er lydhøre – dette er ikke bare noe som kommer fra ledelsen, men et samarbeid som alle er en del av.

Essos verneombud på Dusavikbasen gjennom 9 år, Kjell Helberg, følger opp:

– Vi har aldri fått nei fra ledelsen ved fornuftige forespørsler om utstyr som kan bidra til å høyne sikkerheten. Vi har månedlige vernerunder, HMS møter med NorSea og verneombudene i de andre oljeselskapene som opererer her på basen, Statoil og Total, hvor vi tar opp saker og utveksler erfaringer. Og når milepæler passerer på sikkerhetsfronten, er det marsipankake og vernegave til alle – både Esso og NorSea ansatte.

Og velfortjent kake og feiring ble det også i år. Både Essos og NorSeas ledelse var tilstede på basen under markeringen av de 15 årene uten fraværsskader. Ved overrekkelsen av

15 years without any LTIs at the Dusavik shorebase

In January the Esso employees and the NorSea personnel at the Dusavik supply base outside Stavanger achieved the fantastic result of 15 years without any lost time incidents. At a work place with high potential for injuries – i.a. handling of heavy equipment, many lifting operations, transportation at quayside and so on – this is really a milestone to be proud of.

– I almost think such a result must be unofficial world record, Esso's Marine & Shorebase Supervisor Øystein Hass says. – And the result does not only apply to the Esso-employees, but to all of the 50 – 70 contractors who at any time have been involved in our work here at the shorebase during these years. I think team effort and communication are the keys to this good result. We have a close cooperation with the management in NorSea and with the employees. We take suggestions about changes and improvements from the people who work here into consideration. They understand that we are serious and positive - this is not just something coming from management, but a team work which everyone is a part of.

Esso's safety delegate at the Dusavik shorebase through 9 years, Kjell Helberg, adds:

– We have never got a no from management when requesting equipment which may contribute to improving safety. We have monthly safety rounds, SHE meetings with NorSea and with the safety delegates in the other oil companies operating here at the base, Statoil and Total, where we take

sikkerhetsplaketten til administrerende direktør Tor Magne Sørensen i NorSea sa administrerende direktør Kathy Pepper blant annet:

– Jeg har aldri før hatt æren av å dele ut en plakett for 15 år uten fraværskader og ønsker å takke dere for at jeg nå får den muligheten. De fleste når ikke en slik målsetting - vi i ledelsen er veldig stolte av dette resultatet og det har også dere all grunn til å være. Da jeg fortalte dette til Petroleurstilsynet ved Magne Ognedal under et besøk nylig ba han meg hilse og si takk også fra ham. Utfordringen nå er å fortsette det gode arbeidet slik at jeg får lov til å komme tilbake hit igjen for å dele ut en plakett for 20 års skadefri drift.

Direktør Tor Magne Sørensen i NorSea takket for prisen med følgende ord:

– Det er med dyp respekt jeg mottar denne plaketten. Dette er en viktig milepæl i de daglige utfordringene med arbeidet for en sikrere arbeidsplass. Jeg gir takken videre til de ansatte som har oppnådd dette gjennom sitt daglige arbeid - og til basesjefen Øystein Hass som gir klare beskjeder. Nå er det viktig å holde fokus på risiko i det daglige arbeidet og da kanskje spesielt det rutinepregede slik at vi fortsetter denne gode trenden.

Avdelingsleder Bjarne Frøiland i NorSea gir ros til Esso for alltid å ha vært flinke til å integrere og ta vare på folk som arbeider på basen

Department Manager Bjarne Frøiland in NorSea gives praise to Esso for always being good at integrating and taking good care of people working at the base.

De to administrerende direktørene - Kathy Pepper i ExxonMobil og Tor Magne Sørensen i NorSea - var begge svært stolte over å kunne være med på feiringen av 15 års skadefri drift på basen.

The two managing directors - Kathy Pepper in ExxonMobil and Tor Magne Sørensen in NorSea - were both very proud to be able to participate in the celebration of 15 years without any LTIs at the shorebase.

up issues and exchange experiences. And when milestones are achieved in the safety area, we celebrate with cake and safety gifts for everyone – both Esso and NorSea employees.

And a well deserved cake celebration party took place also this year. Both Esso's and NorSea's management were present at the base when marking the 15 years with no LTIs. At the presentation of the safety plaque to president Tor Magne Sørensen in NorSea Country, Lead Kathy Pepper said:

– I have previously never had the honour of handing over a safety prize for 15 years without any LTIs, and I would like to thank you all for letting me have this opportunity. Most work places do not reach such a goal – we in the management team are very proud of this result and so should you be. When I told this to Magne Ognedal in the Petroleum Safety Authority during a recent visit, he asked me to pass on his regards and also thank you on his behalf. The challenge is now to continue the good work so that I may be allowed to come back again to hand over a plaque for 20 years without any LTIs.

President Tor Magne Sørensen in NorSea thanked for

Esso Norge og NorSea startet samarbeidet i 1989 da Dusavik ble Esso Norges hovedbase først for leteoperasjonene og dernest for selskapets utbygging og drift av feltene Balder, Jotun og Ringhorne. Øystein har vært med hele tiden og sier at dette resultatet har ikke kommet av seg selv, men at sikkerhet har alltid hatt første prioritet. Både Esso og NorSea har lagt vekt på strukturert sikkerhetsopplæring og hyppige sikkerhetskampanjer, forsøkt å ta lærdom av nesten-ulykker og av industri-trender for hele tiden å holde fokus på sikkerheten.

Avdelingsleder i Norsea, Bjarne Frøiland, som er ansvarlig for de NorSea ansatte som jobber integrert innenfor basen i Esso, sier avslutningsvis

– Esso har alltid vært flinke til å integrere folk, og basesjef Øystein Hass fortjener virkelig ros for å ivareta folkene som jobber her. Trivselfaktoren blir dermed høy, motivasjonen god og gjennomtrekken liten.

the prize with the following words:

- I am very honoured to receive this plaque. This is an important milestone in the daily challenges of making this a safer workplace. I pass the thanks on to the employees who have achieved this through their daily work – and to Marine & Shorebase Supervisor Øystein Hass who gives clear instructions. It is now important to focus at risks in the daily work, may be especially when performing the daily routine work in order to continue this good trend.

Esso Norge and NorSea commenced working together in January 1989 when Dusavik became Esso Norway's main supply base - first for the exploration operations and later for the company's development and operation of the Balder, Jotun and Ringhorne fields. Øystein has been involved in the activities all the time and says that this result has not been easy to achieve, but that safety always has had first priority. Both Esso and NorSea have emphasized structured safety training and frequent safety campaigns, tried to learn from near misses and from industry trends in order to keep focus on safety all the time.

Department Manager Bjarne Frøiland, who is responsible for the NorSea personnel working integrated within Esso's shorebase, concludes:

– Esso has always been good at integrating people, and Marine and Shorebase Supervisor Øystein Hass really deserves praise for taking good care of the people who work here. The job satisfaction factor is therefore high, the motivation good and the turn-over low.

Marine- og basesjef Øystein Hass og verneombud Kjell Helberg mener teaminnsats og kommunikasjon er nøkkelen til det gode resultatet

Marine and shorebase supervisor Øystein Hass and safety delegate Kjell Helberg think that team effort and communication are the keys to this good result.

Stor aktivitet i boreavdelingen

2003 var det mest aktive året noensinne for boreavdelingen på Forus. Hele 15 boreoperasjoner ble utført og mer enn 60 km ble boret med fire forskjellige borerigger uten en eneste fraværsskade på over 600.000 arbeidstimer.

TEKST KIRSTEN

- Bore- og brønnplasseringsavdelingen i Norge utfører arbeider for både lete-, produksjons- og utbyggings-selskapet. I fjor boret vi brønner for alle disse kundene – på Jotun for produksjon, på Ringhorne for utbyggings-selskapet og dessuten letebrønnene Isak, Forseti Jurassic, Hvitveis og Ringhorne piloten i Ty-resevoaret, sier Drilling Engineering Supervisor Nils N. Musaeus. - Brønnene som ble boret var også svært forskjellige – produsenter, vanninjektorer, vannprodusentbrønner og rene letebrønner - noe som medfører mange forskjellige utfordringer.

Mange og lange brønner på Ringhorne

På Ringhorne skal det bores totalt 24 brønner. 10 er boret fram til nå og planen er å bore ytterligere 6 i år. Noen av disse brønnene er veldig lange. Den lengste som er boret til nå, C-18, hadde en total lengde på 6500 meter, men den vertikale dybden var kun 2013 meter – noe som gjør operasjonen svært komplisert.

- Boreriggen på Ringhorne har fungert meget bra. Ringhorne er en viderutvikling av det vi lærte på Jotun. Vi hadde ca. 1600 forbedringspunkter som nå er implementert på Ringhorne, sier Nils.

Ny teknologi

Norsk sokkel er på mange vis et foregangsområde på verdensbasis. Både nytt avansert riggutstyr og utstyr som brukes nede i brønnene er faktisk utviklet for bruk i Nordsjøen. Det kan også nevnes at Balder undervannsutbyggingen er den største undervannsutbyggingen ExxonMobil til nå har hatt produksjonsansvaret for på verdensbasis slik at erfaringene herfra brukes i andre slike store utbygginger rundt om i verden nå, spesielt i Afrika.

Flurry of activity in the Drilling Department

2003 was the busiest year ever for the drilling department at Forus. As much as 15 drilling operations were carried out, and more than 60 km drilled without one single lost time

injury being reported after more than 600,000 working hours.

- The drilling and well completion department in Norway carries out operations for both the exploration, production and development companies. Last year we drilled for all these customers – on Jotun for production, on Ringhorne for the development company, and moreover exploration wells Isak, Forseti Jurassic, Hvitveis and the Ringhorne pilot in the Ty reservoir, Drilling Engineering Supervisor Nils N. Musaeus says. – The wells were also very different from each other – they were producers, water injectors, water producers and pure exploration wells – which entails a multitude of various challenges.

Ringhorne wells – numerous and long

On Ringhorne a total of 24 wells will be drilled. 10 wells have been drilled until now, and the plans call for drilling another 6 this year. Some of these wells are extremely long. The longest drilled until now, C-18, had a total length of 6500 m, whereas the vertical depth was only 2013 m – which makes the operation very complicated.

- The drilling rig on Ringhorne has operated very well. Ringhorne represent a further perfection of the lessons learnt at Jotun. We had around 1600 points for improvement and they have now been implemented on Ringhorne, sier Nils.

Boreavdelingen, representert her ved fra venstre Stig Seland, Dag Haaland, Andy Lee, Nils Musaeus og Zhihua Wang, har hatt et svært aktivt år i 2003.

The drilling department, here represented by Stig Seland, Dag Haaland, Andy Lee, Nils Musaeus and Zhihua Wang, have had a very busy year in 2003.

– Har boreavdelingen på Forus tatt i bruk mye ny teknologi?

– Ja, her kan jeg nevne at vi nede i borehullet bruker det vi kaller "Rotary Steerable Drilling System" (nedihullsstyring). Dette er boreutstyr som vi først tok i bruk under boringen på Jotun feltet. Dette utstyret er nå videreutviklet til en ny generasjon som brukes i brønnene på Ringhorne. Utviklingen går fort - det gamle autotrack-verktøyet ble vist på vår ONS utstilling sist, og er nå plassert i utstillingen på Teknisk Museum i Oslo, sier Drilling Engineering Manager Erik Østbø. Og han forklarer videre:

- I tillegg har vi boret det vi kaller en "multi-penetration pilot" eller "slange pilot" som har fått mye oppmerksomhet i ExxonMobil systemet fordi dette ikke har vært brukt andre steder i selskapet. Kort og enkelt sagt betyr dette at vi borer ned til en viss dybde før vi går ut horisontalt og da borer som en slange ville ha beveget seg – opp og ned i en slags bølgeliknende bane - for å finne ut mest mulig om reservoaret, topp og bunn, hvordan sanden er lokalisert osv. Ved å bore på denne måten har vi flere "sjekk-/treffpunkter" når vi skal finne ut hvor oljen/reservoaret er lokalisert.

- Vi kan også skryte av å ha satt en verdensrekord i en av brønnene på Ringhorne, C-18 brønnen, sier Nils. - Da boret vi kontinuerlig over 4.000 meter med et borehullsverktøy uten å måtte trekke ut borestrengen av brønnhullet. Dette var en hullseksjon som ble boret med en 12" borekrone og som samtidig kontinuerlig ble utvidet til 13". Da seksjonen var klar for installering av foringsrør måtte røret "flytes" inn i hullet på grunn av den horisontale avstanden fra plattformen og den relativt lave vertikale dybden. Dette var første gang en sånn "floated casing" (flytende foringsrør) jobb har vært gjort av oss på norsk sokkel. I nærmeste framtid vil Zhihua Wang fra Exxon-Mobil presentere dette arbeidet på en SPE konferanse i USA.

- I fjor hadde vi en arbeidsgruppe som vurderte bruk av multilaterale brønner eller flergrensbrønner, men konklusjonen var at denne teknologien ikke ville egne seg for Ringhorne på nåværende tidspunkt.

New technology

The Norwegian Continental Shelf is in many respects a pioneering area in a worldwide perspective. Both new, advanced rig equipment and down-hole equipment were actually developed to be used in the North Sea. I would also mention that the Balder Subsea development ranks as ExxonMobil's largest subsea production development until now, on a global scale. The experience gained from Balder is now being used in similar major developments around the world – at this moment in Africa.

– Has the drilling department at Forus adopted new technology to any great extent?

– Yes, I would particularly like to mention the "Rotary Steerable Drilling System" which is used down-hole. The drilling equipment was first adopted for the drilling of wells on the Jotun field and it has now been further perfected into a new generation of equipment which we employ for the wells on Ringhorne. The pace of technological development is so fast – we showed the old autotrack tool at the last ONS exhibition, and it is now on display at the Technical Museum in Oslo, says Drilling Engineering Manager Erik Østbø. He goes on with his explanation:

– We have also drilled what we call a "multi-penetration pilot" or "serpent pilot" which has attracted a lot of attention within the ExxonMobil system, because it has not been used by any other branch of the company before. Put briefly and simply, it involves drilling down to a certain depth before going horizontal, and drilling in the way a

serpent moves - up and down in a wavelike track – in order to get as much information as possible about the reservoir, top and bottom, how the sand is localized etc. By drilling in this manner we get more "check/hit points" which we can use in determining the localization of the oil/reservoir.

- We can also boast having made a world record in one of the Ringhorne wells, the C-18 well, Nils says. – We then drilled continuously more than 4,000 m using one drill tool and without pulling the drill string out of the hole. This was a hole section drilled by a 12 " drill bit which was simultaneously being expanded to 13 ". When the section was ready for the casing to be installed, the tube had to be "floated" into the hole owing to the horizontal distance from the platform and the relatively low vertical depth. It was the

Nils Musaeus og Erik Østbø diskuterer utfordringer og brønnlokasjoner med Drilling Superintendent Ken Gillette.

Nils Musaeus and Erik Østbø discuss challenges and well locations with Drilling Superintendent Ken Gillette.

Letebrønner

I løpet av fjoråret ble det boret fire letebrønner. Isak, Forseti Jurassic, Hvitveis og en Ringhorne pilot i Ty-reservoaret. Letebrønnen Isak som ble boret i fjor var ExxonMobils billigste leteboring på norsk sokkel – noe som skulle tilsi at det drives kostnadseffektivt. I år er planen å bore letebrønnen West Cable som ligger 40 km sørvest for Balder, og man er nå i gang med å skaffe en borerigg til denne operasjonen.

Skadefri drift

Til tross for det høye aktivitetsnivået blant annet med tre borerigger i gang samtidig, noe selskapet i Norge aldri tidligere har hatt, har boreavdelingen ikke hatt noen fraværsskader.

– Vi hadde en medisinsk behandling – og heller ikke det skal skje – men utfordringene er store når vi skal i gang med boreoperasjoner hvor flere hundre mennesker er involvert, sier Erik. – Vi leier inn rigg og personell fra andre selskaper og alle skal bevisstgjøres på sikkerhet og komme opp på samme nivå. Det betyr mye arbeid i forkant blant annet med utstrakt kursing og motivering av personell, sier Erik.

– ExxonMobil boreoperasjoner i Norge er anerkjent i miljøet for såkalte "beste praksis". Ken Gillette, som er Drilling Superintendent, og Dag Haaland, Offshore Supervisor på Ringhorne, skal ha mye ros for å ha gått nye veier for å få folk til å tenke sikkerhet på en ny måte. De har blant annet utviklet et system som vi kaller "Red & Green Safety Reporting" hvor alle uønskede hendelser som rapporteres, klassifiseres. Grønn klassifisering betyr at en potensiell hendelse er identifisert i motsetning til rød da noe faktisk har skjedd. I fjor ble over 7.000 potensielle hendelser rapportert – noe som er svært høyt, men dette systemet hjelper oss til å identifisere potensielle farer før disse får utvikle seg til skader eller ulykker, sier Nils.

first time that we have performed a "floated casing" job in Norway. In the near future Zhihua Wang of ExxonMobil will present this work at an SPE conference in the US.

– Last year we set up a work group to consider the use of multilateral wells, but the group concluded that this technology is not suited for Ringhorne at the present stage.

Exploration wells

Four exploration wells were drilled last year, Isak, Forseti Jurassic, Hvitveis and one Ringhorne pilot in the Ty reservoir. The exploration well Isak drilled last year was ExxonMobil's most inexpensive exploration project on the Norwegian Continental Shelf – which suggest a high cost efficiency. This year plans are to drill the wildcat West Cable which is located 30 km south west of Balder. The department is already in the process of providing a drilling rig for this operation.

Riggen Deep Sea Trym boret to av Essos fire letebrønner i fjor – nemlig Forseti Jurassic og Isak.

The rig Deep Sea Trym drilled two of Esso's four exploration wells last year – Forseti Jurassic and Isak.

Operations without injuries

In spite of the high activity level, with three drilling rigs engaged in operations at the same time, which is the first time for Esso in Norway, the drilling department has suffered no lost time injuries.

- We had an incident requiring some medical treatment – which is not supposed to happen either – but the challenges are formidable when we are about to start drilling operations involving several hundred people, Erik says. – We hire rigs and personnel from other companies, and we have to raise the awareness of everybody to the safety issue to get them all up on

the same level. This means a lot of work prior to operations involving amongst other extensive training and motivation of personnel, Erik says.

– ExxonMobil drilling operations in Norway are recognized within the business for being so-called "best practices". Ken Gillette, the Drilling Superintendent, and Dag Haaland, Offshore Supervisor on Ringhorne, deserve a lot of praise for having adopted new approaches to make people think safety in a new way. They have amongst other developed a system that we call "Red & Green Safety Reporting" in which all the undesirable incidents being reported are classified. Green classification means that a potential incident has been identified, whereas a red classification means an incident has actually taken place. Last year more than 7,000 potential incidents were reported – which is a very high number, but the system helps us to identify potential hazards long before they get to develop into injuries or accidents, Nils concludes.

Knall VM-debut for Henning Solberg og Cato Menkerud i Sverige – sponset av Esso

Som skrevet om i UKENYTT i februar, har Esso inngått en avtale om å sponse rallyteamet Henning Solberg/Cato Menkerud i år. Og hvilken start på sesongen de fikk! Teamet ble nr. 6 i VM-debuten "Swedish Rally" med sin Peugeot 206 WRC. Løpet gikk over tre dager i begynnelsen av februar. Det ga 3 ettertraktede VM-poeng på 40 mil svenske vinterveier. Løpet ble vunnet av ringreven Sebastian Loeb, mens "lillebror" Petter ble nummer tre. Neste VM-runde for Henning og Cato kjøres på New Zealand i april. Og sesongen avsluttes på Korsika i høst. Teamet kjører på motorolje fra Esso.

Essos sponsering av Henning Solberg m/kartleser Cato Menkerud skjer i nært samarbeid med Norges største bilimportør, Bertel O Steen, som blant annet har Peugeot som merke. Bertel O Steen er dessuten en mangeårig og stor kunde av Esso på drivstoff og smøremidler. Disse omstendighetene har vært grunnleggende for at Henning Solberg nå kjører Peugeot 206 med motorolje fra Esso.

Per Erik Borgen i Essos smørealjeavdeling (L&PS) har prosjektansvaret for sponsingen av Henning Solberg. Vi spør ham om hva Esso med dette engasjementet ønsker å oppnå?

– Vi har stor tro på at dette vil bidra positivt til vår profilering og markedsføring av Esso og Mobil motoroljer og av Esso som varemerke. Med den fokus som nå er på rally etter "lillebror" Petters formidable VM suksess i fjor, er det betydelig publikumsinteresse for sporten nå også i det brede laget av befolkningen. Dette igjen skaper betydelig presseinteresse og masse med reportasje. At vi da har ESSO på bilen såvel foran og bak som på begge sidene gir oss en utmerket eksponering.

– Det blir et ekstra poeng med denne brødre-kampen på elitenivå i år og som allerede pressen har kastet seg over. Har dette hatt noen betydning for Essos beslutning om å sponse det nye Peugeot-teamet?

– Ja, utvilsomt," sier Per Erik. "Allerede på pressekonferansen på Hotel Plaza i Oslo den 9. Januar var dette et hovedpoeng som også ble bredt dekket i mediene, blant annet i NRK Dagsrevyen og i TV2 Nyhetene samme kveld. At begge tok

Smashing World Cup debut for Henning Solberg and Cato Menkerud in Sweden – sponsored by Esso

As reported in UKENYTT of February this year, Esso has entered into an agreement to sponsor the Henning Solberg/Cato Menkerud rally team this year. And what a start of the season they had! The team ended up in 6th place in the "Swedish Rally" World Cup debut with its Peugeot 206 WRC. The race which went on for three days at the beginning of February secured 3 much-coveted World Cup points on 400 km of Swedish winter roads. The "sly fox" Sebastian Loeb came in winner of the race, whereas "little brother" Petter came in third. The next World Cup race for Henning and Cato will be run in New Zealand in April. The season ends at Corsica this autumn. The team drives on engine oil from Esso.

Esso's sponsoring of Henning Solberg and navigator Cato Menkerud takes place in close collaboration with the largest car importer in Norway, Bertel O Steen, which also sells Peugeot cars. Bertel O Steen is moreover a long-standing, major customer of Esso as far as fuel and lubricants are concerned. These are the basic circumstances why Henning Solberg is now driving a Peugeot 206 with engine oil from Esso.

Per Erik Borgen of Esso's L&PS Department is responsible for the project of sponsoring Henning Solberg. We ask him what Esso wishes to achieve by way of this involvement?

– We have great faith that this will add positively to our profiling and marketing of Esso and Mobil engine oils, as well as of Esso as trade mark. Thanks to the enthusiasm now

VM-poeng i Swedish Rally var som bestilt. I "brødre sammenheng" vil kanskje pressen her hjemme heie litt ekstra på "vårt team" som jo representerer utfordreren. Uansett vil denne brødre-fighten bidra til å øke Essos eksponering som sponsor.

– Hvem blir best av brødrene i år?

– Personlig tror jeg fortsatt Petter vil være "Solberg-mester" når sesongen er over. Hennings mål er å oppnå en bra sammenlagt plassering i denne sin første VM sesong. Lykkes Cato og han med det, vil det i seg selv være oppsiktsvekkende og ikke minst løfterikt med hensyn til kommende sesonger, sier Per Erik.

XOM var tilstede på pressekonferansen på Plaza der også Peugeot 206 WRC "var med." Vi må være så pass ærlige å si at vi var mektig imponert og ikke minst overrasket over at denne begivenheten trakk fullt hus av presse og bilspport tilhørige.

focused on rally driving after the tremendous World Cup success of "little brother" Petter last year, great interest in the sport is now displayed in wide strata of the population. This, in turn, gives rise to considerable interest in the press and to a lot of press reports. This being the case, our having ESSO displayed both at the front and back of the car, as well as on both sides, gives us excellent profiling."

– This battle among brothers at an elite level this year will spice up the events even more and has already been greatly focused on by the press. Has this had any significance as far as Esso's decision to sponsor the new Peugeot team is concerned?

– Yes, it definitely has," Per Erik says. "As early as at the press conference at Plaza Hotel in Oslo on 9 January, this was a main point which was also subject to broad mention in the medias, including NRK's Evening News and on the TV2 News on the same night. The fact that both scored World Cup points in the Swedish Rally came in very handy. In the "context of brothers", the press back home will perhaps cheer a little bit extra for "our team", which indeed represents the "runner-up". This battle among brothers will under every circumstance help enhance Esso's profiling as a sponsor.

– Which among the brothers is going to be best this year?

– Personally, I believe Petter will continue to be the "champion of the Solberg family" when the season is over. Henning's goal is to achieve a good final and aggregate score in this first World Cup season of his. If he and Cato are successful in so doing, this in itself would be sensational and not least hold promise for seasons to come, Per Erik says.

XOM was present at the press conference at the Plaza Hotel, a press conference also "attended" by Peugeot 206 WRC. We should be honest enough to say that we were highly impressed, and not least surprised, to witness the capacity turnout of press and car sport fans for this event. →

At teamet Solberg/Menkerud ga et fint og tillitvekkende inntrykk, var derimot ingen overraskelse.

– Ja, begge er i høyeste grad typer vi er stolte over kjører med ESSO på bil og jakke," sier Per Erik. "Personene som typer betyr også mye i sponsorsammenheng. Petter er jo et utmerket eksempel på dette. Uten å nevne navn har ikke alle profilerte rally-kjører adferdsmessig alltid bidratt til en positiv profilering av sine sponsorer. Men vær trygg, både Henning og Cato er to fine typer som setter seg høye mål og som er innforstått med hva som skal til for å lykkes selv om det skulle ta år å arbeide seg oppover. Og ikke minst er de flotte representanter for rally-sporten. Det skal bli spennende å følge dem gjennom hele sesongen til og med avslutningen på Korsika."

– Kommer du selv til å være med i støtteapparatet som følger dette sirkuset?"

– Ja, jeg er med dag som natt selv om jeg ikke reiser jorda rundt med teamet," forsikrer Per Erik. "Dette er en kjempeartig jobb!"

The circumstance that the Solberg/Menkerud team made a good and confidence-inspiring impression came as no surprise, however.

– Indeed, they are both characters whom we are proud to see wear the ESSO logo both on their jackets and their cars, Per Erik says. "Also personality means a lot in a sponsoring context, of which Petter may serve as a good example. Without mentioning any names, not all profiled rally drivers are known to have added to a positive profiling of their sponsors as far as behaviour is concerned. But rest assured, both Henning and Cato are two nice guys who set themselves high goals and who know what it takes to become successful, even if it were to take years to work their way up. And, not least importantly, they are great representatives of the rally sport. It will be very interesting to follow them through the season and to watch them end the season off at Corsica.

– Will you yourself be part of the back-up team that follows this "circus"?"

– Yes, I'm active day and night even though I do not travel the globe with the team, Per Erik says assuringly. – This really is a fun job!

Pensjonsordningen i Esso

I forbindelse med at den offentlig nedsatte Pensjonkommisjonen nylig la fram sitt forslag om reformer i pensjonsordningen i Norge, har også media omtalt pensjoner og pensjonsordninger mer enn det som vanlig er. Undersøkelser viser også at de aller færreste av oss vet hva vi vil få i pensjon. Og det er kanskje ikke så rart, for dette er sannelig ikke helt enkelt å forstå. XOM har tatt en prat med Arve Medhus og Svein Hulten i Personalavdelingen for å forsøke å klargjøre dagens pensjonsordning for Esso ansatte.

God pensjonsordning i Esso

- Formålet med vår pensjonsordning er å sikre alle våre ansatte en tilfredsstillende økonomi etter at den yrkesaktive perioden er over eller ved uførhet. Den skal også gi den ansattes familie – det vil si ektefelle og barn under 18 år – en rimelig økonomisk trygghet dersom han/hun skulle falle fra eller bli ufør. Esso-pensjonen er et supplement til de pensjoner og trygder som den ansatte/etterlatte får utbetalt fra det offentlige. Alle fast ansatte over 21 år som arbeider

Esso's pensions scheme

The Pension Commission, a commission appointed by the government, recently presented its proposal for a reform of pensions under the Norwegian National Insurance Scheme. Since then the media have concentrated more than usual on the issue of pensions and pension schemes. Surveys show that only a few of us have any idea about the size of our future pension. This is not surprising, since this is quite a complicated issue. XOM had a talk with Arve Medhus and Svein Hulten in the Human Resources Department to get to know more about the current pension scheme that Esso offers its employees.

Esso has a good pension scheme

– The purpose of our pension scheme is to give our employees a satisfactory financial situation when they become economically inactive or in the event of disability. It also aims at providing for the family of the employee – i.e. spouse and children under the age of 18 year – in giving them a reasonable financial security in the event that he/she were to die or become disabled. The Esso pension is a supplement to the pensions and social benefits that the employee/surviving relatives receive in payments from the National Insurance. All permanent employees over the age of 21 working 50% or more, are members of this pension scheme. It's in the nature of things that the younger you are, the less interested and concerned you will be with pensions and pension schemes, Arve says with a smile. – However, when people approach their retirement age, this perception changes radically, with issues such as the National Insurance

Svein Hultén og Arve Medhus i personalavdelingen mener de ansatte i Esso har en god pensjonsordning

Svein Hultén and Arve Medhus in HR think the Esso employees have a good pension scheme.

50% eller mer, er medlem i denne pensjonsordningen. Det er nok slik at jo yngre man er, desto mindre interessert og opptatt av pensjoner og pensjonsordninger er man, sier Arve med et smil. – Men når pensjonsalderen nærmer seg, blir saken en helt annen, da er Folketrygd, formler for utregning, opptjeningstid og samordning svært viktige begreper.

- Har vi en god pensjonsordning i Esso?

- Ja, det vil jeg si, sier Arve videre. - Utfra NHOs statistikk er det faktisk rundt 900.000 arbeidstakere som ikke har en privat pensjonsordning i det hele tatt. Sammenligner vi oss med bedrifter som har pensjonsordning for sine ansatte, er vi absolutt konkurransedyktige. Opptjeningstiden i Esso Norge er 30 år, som er det de fleste opererer med og pensjonsalderen er 65 år – noe som er lavere enn hos de fleste andre og som anses som et gode av de fleste. En pensjonsutbetaling på 66 prosent av siste års pensjonsgivende lønn, forutsatt full opptjeningstid, er også bra. Denne varierer mellom 55 og 70 prosent i andre selskaper. Den enkeltes pensjonsrettighet sikres gjennom oppbygging av pensjonsreserver i Esso Pensjonskasse.

Pensjonsalder og pensjonsutbetaling

Normal pensjonsalder i Esso er 65 år. Dersom alder og tjenestetid tilsammen er minimum 92 år, kan man også velge å gå av etter fylte 62 år. Det samme gjelder for høyere lederstillinger hvor pensjonsalderen er 62 år, men med mulighet for tidligpensjon ved fylte 60 år. Pensjonen reduseres imidlertid da med 3 prosent pr. år.

For å få full pensjon i Esso kreves en tjenestetid på 30 år i selskapet. Medlemstid i andre pensjonsordninger blir ikke godskrevet. Man tjener altså opp 2,2 prosent pensjon for hvert år man er ansatt, maksimum 66 prosent. Mangler du noen år på "full pott" innebærer det at dine pensjonsytelser blir redusert tilsvarende (2,2 prosent) for hvert manglende tjenesteår i selskapet.

- Folketrygden opererer med en pensjonsalder på 67 år og Esso på 65 år – hvem betaler hva i de mellomliggende to årene?

- Hele pensjonen vil komme fra Esso i de to årene. Beregningsgrunnlaget er da de siste 12 måneders pensjonsgivende lønn, forklarer Svein Hulten. – For å få full pensjon, altså 66 prosent av siste års lønn, må du ha 30 år på full tid i Esso. Deltid vil redusere pensjonsprosenten din og graden av deltid vil da være utslagsgivende for pensjonen. Dersom du for eksempel har jobbet 20 år i Esso og 20 år i en

Scheme, calculation formulas, period of earning, and coordination becoming very important concepts.

- Do we have a good pension scheme in Esso?

- Yes, there is no doubt about that, Arve says and goes on; - With basis in the NHO's statistics there are actually around 900,000 workers in this country who do not benefit from a private pension scheme at all. Comparisons with companies offering pension schemes to their employees show that we are competitive in this respect. The period for earning pension entitlements in Esso Norge is 30 years, which is what most companies operate with, and the retirement age is 65 years – which is lower than with the majority of companies and which the employees look upon as a benefit. A pension at 66 percent of last year's pensionable salary, assuming full pensionable service, is also rather good. This varies between 55 and 70 percent in other companies. The pension entitlement of the individual is secured through a build-up of pension reserves in Esso Pensjonskasse (pension fund).

Pension qualifying age and pension payment

The normal pension qualifying age within Esso is 65 years. Employees whose age and time of service combined are minimum 92 years, can choose to retire at the age of 62. The same applies to executive positions where the pension age is 62 years, but where there is a possibility of taking early retirement at the age of 60. However, pension is then reduced by 3 percent annually.

In order to qualify for a full pension in Esso a 30-year pensionable service is required. Membership in other pensions schemes is not credited. This means that you earn 2.2 percent pension for every year you are employed with the company, maximum 66 percent. If you are a few years short of obtaining a "full pot" it means that your pension benefit will be reduced proportionally (2.2 percent) for each year of company service that you lack.

- The National Insurance Scheme operates with a pension qualifying age of 67 years, while Esso's is 65 – who pays what during the intervening years?

- Esso will pay the entire pension these two years. The calculation basis is then the last 12 months of the pensionable salary, Svein Hulten explains. – In order to qualify for a full pension, i.e. 66 percent of last year's salary, you need to have worked 30 years full time for Esso. Working part-time will reduce your pension, and the degree of part-time will

annen bedrift, vil pensjonen din fra Esso være basert på 2,2 prosent i 20 år – det vil si 44% av siste års pensjonsgivende lønn.

- Hva endrer seg ved fylte 67 år?

- Den ansatte vil fra fylte 67 år har rett til utbetaling av alderspensjon fra Esso Pensjonskasse og Folketrygden. Folketrygden vil da faktisk betale mellom 40 – 70 prosent av pensjonen din. På dette tidspunktet vil da Esso regne ut hva vi antar den enkelte ansatte får utbetalt i Folketrygd basert på tjenestetid og lønn utbetalt fra Esso. Denne beregningen er basert på visse forutsetninger som er standard i bransjen, og faktisk Folketrygd for den enkelte vil således kunne avvike noe fra denne beregning. Pensjonen fra Esso vil sammen med den beregnede Folketrygd utgjøre pensjonsnivået som den enkelte har i henhold til Essos pensjonsplan. Tilsvarende samordning gjennomføres dersom du skulle bli tilstått stønad fra folketrygden før fylte 67 år.

EKTEFELLEPENSIJON/BARNEPENSIJON

Ved dødsfall før eller etter at den Esso ansatte går av med pensjon, vil ektefellen motta en pensjon som er lik 45 prosent av avdødes pensjonsgrunnlag (forutsatt full opptjening). Dette gjelder ikke gjenlevende samboer. Også ektefellepensjonen samordnes med Folketrygden slik at samlet pensjon vil være i henhold de rettigheter du har i følge selskapets pensjonsplan (maksimum 45 % av den ansattes pensjonsgrunnlag).

Pensjonsplanen i Esso sikrer også en barnpensjon som utbetales til de etterlatte dersom den ansatte dør og etterlater seg barn under 18 år (for barn under utdanning opphører pensjonen ved fylte 21 år). Barnepensjonen vil være 15 prosent av pensjonsgrunnlaget for første barn og 50 prosent av dette for hvert påfølgende barn forutsatt full opptjeningstid.

UFØREPENSIJON

For å gi deg en løpende inntekt dersom du blir ufør, sikrer Essos pensjonsplan deg en uførepensjon på det tidspunkt du har vært minst 50 prosent sykemeldt sammenhengende i 12 måneder, og du er innvilget attføringspenger/uførepensjon fra Trygdekontoret. Ved 100 prosent arbeidsuførhet vil denne planen gi deg en uførepensjon som er lik alderspensjonen du ville ha opptjent dersom du stod i stilling til normal pensjonsalder. Ved lavere uføregrad er du sikret en forholdsvis lavere pensjon.

determine your pension. If you, for example, have worked 20 years for Esso and 20 years for another company, the pension you receive from Esso will be based on 2.2 percent for 20 years – i.e. 44% of last year's pensionable salary.

- What changes when you reach the age of 67?

- From the age of 67 employees are entitled to pension benefits from Esso's pension fund and the National Insurance. The latter will then pay between 40 – 70 percent of your pension. At this stage Esso calculates the amount that we assume the individual will receive in payment from the National Insurance, with basis in time of service and salary paid by Esso. This calculation is based on certain assumptions that are standard within the business, and the actual amount that the employee receives from the National Insurance might thus deviate a bit from this calculation. The pension from Esso, combined with the calculated pension from the National Insurance, constitutes the pension that the individual is entitled to under Esso's pension scheme. A similar coordination is performed in the event that the National Insurance grants benefits before you have reached the age of 67.

SPOUSE PENSION / CHILDREN'S PENSION

In the event of death before or after retirement age, the surviving spouse is entitled to a pension equal to 45 percent of the pensionable salary of the deceased (provided full pensionable service). Common-law spouses are not entitled to pension. The spouse pension is also coordinated with the National Insurance, which means that the total pension will be in accordance with the rights you have earned under the company's pension scheme (maximum 45 % of the employee's pensionable income).

The Esso pension scheme also includes a children's pension which is paid to survivors if the employee dies leaving children under the age of 18 (for children under education the pension ceases at the age of 21). The children's pension is 15 percent of the pensionable salary for the first child, and 50 percent of this amount for each subsequent child provided full pensionable service has been achieved.

DISABILITY PENSION

Aimed at providing you with a current income if you become disabled, Esso's pension scheme gives you a disability pension from the time when you have been at least 50 percent off sick, continuously for a 12-month period, and the social

HVA BLIR MIN PENSJON?

Det mest interessante spørsmål for oss alle er selvsagt hva nettopp hver enkelt av oss vil få utbetalt i pensjon. Med jevne mellomrom sendes det derfor ut et pensjonsbevis som viser hva antatt årlig utbetaling fra Folketrygden, fra Esso pensjonskasse og direkte fra Esso vil bli.

Både Arve Medhus og Svein Hultén understreker til slutt at dersom noen har spørsmål om pensjoner, utregninger og pensjonsbevis er det bare å ta kontakt så vil de forsøke å hjelpe.

security office has granted you rehabilitation benefits /disability pension. In the event of 100 percent incapacity for work, this scheme will give you a disability pension equal to the old age pension you would have earned if you had remained in your position until normal retirement age. If the degree of disability is lower you will get a proportionally lower pension.

WHAT WILL MY PENSION BE?

The most interesting question for all of us is naturally what our own pension will be. A pension statement is therefore sent out at regular intervals, which shows what the combined annual payments from the National Insurance, from Esso's pension fund and payments directly from Esso are assumed to be.

By way of conclusion Arve Medhus and Svein Hultén underline that they will be glad to help anyone who has questions about pensions, calculations and pension statements.

Folketrygden

Slik Folketrygden er lagt opp i dag, fungerer den som følger:

Folketrygden ble introdusert i 1967, og fra 1.1. dette året var alle i Norge sikret ytelse gjennom denne. Disse ytelsene vil variere ut fra den ansattes lønn. Maksimal opptjening i Folketrygden er 40 år. 20 av de beste inntektsårene vil være utslagsgivende for hva hver enkelt får i pensjon. I og med at det ikke er mulig å få full opptjening i Folketrygden før i 2007, tas dette hensyn til ved beregning av tilleggspensjon.

Et sentralt begrep i Folketrygden er grunnbeløpet (G). Dette fastsettes av Stortinget og er hvert år gjenstand for en indeksregulering basert på levekostnadsindeksen og reallønnsutviklingen. I 2003 var grunnbeløpet (G) kr 56.861,-. Alle er sikret en grunnpensjon som er lik dette grunnbeløpet samt en tilleggspensjon som man opparbeider i løpet av de yrkesaktive årene. Størrelsen på tilleggspensjonen er avhengig av hvor mange år man tjener opp pensjonspoeng, hvor høy arbeidsinntekten er i opptjeningstiden og gjennomsnittlig poengtall for de 20 "beste" årene med pensjonspoeng. Det poengtallet du oppnår pr. år kan leses på

det årlige skatteoppgjøret ditt. Høyeste poengtall du kan oppnå pr. år er 7 i dag.

Folketrygdens etterlattepensjon til gjenlevende ektefelle vil være grunnbeløpet pluss 55 prosent av avdødes tilleggspensjon. Dette gjelder dersom gjenlevende ektefelle ikke har eller kan forventes å få egen arbeidsinntekt. Barnepensjonen fra Folketrygden er 40 prosent av grunnbeløpet for et barn under 18 år og 25 prosent for øvrige barn.

Folketrygdens uførepensjon utbetales ved minst 50 prosents uførhet etter sammenhengende sykefravær i minst 12 måneder.

Sammendrag av forslag til pensjonsreform

Pensjonskommissjonens rapport ble lagt fram i januar i år og er nå sendt ut på offentlig høring. Reformen forventes ikke å tre i kraft før i 2010 dersom den blir vedtatt innført av Stortinget. Noen av hovedpunktene i det nye forslaget er:

- Pensjonen skal stå i forhold til inntekten over hele livsløpet.
- Pensjonen skal også stå i forhold til den premien man betaler inn til pensjonssystemet.
- Alle garanteres en pensjon minst på nivå med dagens minstepensjon.
- Ulønnet omsorg for barn, syke, funksjonshemmede og eldre gir høyere pensjonsopptjening enn i dag
- Jo lenger man står i arbeid, jo høyere pensjon får man. Det åpnes for at man kan ta ut pensjon fra Folketrygden fra fylte 62 år, men da blir pensjonen lavere enn om man arbeider lenger.
- Supplerende pensjonsordninger organiseres slik at de kommer som klart tillegg til Folketrygden.
- For å gjøre pensjonssystemet økonomisk bærekraftig beregnes størrelsen på pensjonen i forhold til forventet gjenstående levealder for den aldersgruppen man tilhører. Øker forventet levealder, må man stå i arbeid lenger for å få den samme pensjonen.
- Et nytt Statens Pensjonsfond opprettes basert på Petroleumsfondet Folketrygdfondet. Hensikten er å knytte fondskapitalen tettere sammen med de offentlige pensjonsforpliktelsene
- De nye reglene innføres gradvis, og de berører i første rekke morgendagens pensjonister. Personer født i 1950 og tidligere omfattes ikke av de nye opptjeningsreglene i reformen. Personer født i 1965 og senere omfattes fullt ut av reformen. Personer født i årene 1951 til og med 1964 får pensjon både fra gammelt og nytt system.

Det nye forslaget legger opp til at Folketrygden fortsatt skal være det viktigste elementet i pensjonssystemet i Norge. Den sterke økningen i antallet eldre i årene fremover, fordi forventet levealder øker, samt at mange pensjoneres tidlig, setter modellen under press. Det er bare litt over halvparten av menn i alderen 60-66 år som i dag fortsatt er i arbeid. De økonomiske forpliktelsene må i årene fremover "bæres" av færre yrkesaktive. Hvordan man kan sikre en høy og stigende yrkesdeltakelse blant eldre, har vært et hovedspørsmål i Pensjonskommissjonens arbeid. Selv om det de siste årene er avsatt betydelige midler til Statens petroleumsfond, er dette langt fra tilstrekkelig for å dekke økningen i pensjonsutbetalingene – disse må før eller siden dekkes på andre måter. Det kan være å redusere pensjonsutbetalingen til hver alderspensjonist, kutte i andre offentlige utgifter (barnehager, kontantstøtte e.l.) eller å øke skattene.

Pensjonskommissjonen foreslår større mulighet for den enkelte å velge når man vil gå av med pensjon, men da bære en vesentlig del av kostnaden ved tidlig avgang fra arbeidslivet selv, og at man vil få høyere årlig pensjon ved lengre yrkeskarriere. Livsløpoppptjening innebærer altså at inntekten i alle yrkesaktive år vil danne grunnlaget for pensjonen.

Pensjonsbetragtninger fra nye Esso-pensjonister

TEKST KIRSTEN

En av målsettingene i forslaget til ny pensjonsordning, er at arbeidstakere skal stå lenger i jobben sin før de går av med pensjon. Det er muligens en god målsetting, men kanskje ikke alltid like lett å få til i praksis. Vi har tatt en prat med noen nye Esso-pensjonister:

Lars Söderholm, 65 år, kranfører – Jotun A, 19 år i Esso (10 år på Odin plattformen, 3 år på Slagen, 5 år på Jotun A)

I januar 2004 oppnådde Lars pensjonsalderen i Esso. Det er faktisk relativt sjelden at folk i denne typen skiftjobber står på helt fram til pensjonsalderen. Lars er i så måte et unntak, han innrømmer at det noen ganger har vært tungt, men at det stort sett har gått bra.

- Jeg har aldri tenkt på førtidspensjon i alle fall. Jeg er frisk og i god form, men nå ønsker jeg å slutte. Esso har vært et greit selskap å jobbe i – jeg har ikke noe å utsette på verken arbeidsforhold eller de ordningene jeg nå får. Jeg har ikke full opptjening i Esso-systemet, men skal klare meg godt. Foreløpig har jeg ikke lagt de store planene for pensjonsalderen, men jeg er overbevist om at jeg nok skal få tida til å gå. Akkurat nå gleder jeg meg til å dra til Egypt på snorkle-/dykkertur i to uker sammen med familien min.

**Bente Larsen, 62 år, sekretær
- juridisk avdeling, Oslo, 19 år i Esso**

I april 2004 går Bente av. Det var ikke planlagt, men i september i fjor fikk hun et tilbud uten å ha så mye valg. Etter at den første overraskelsen hadde lagt seg, gleder hun seg imidlertid nå.

- Det er klart at når man er 62 år og mye av stillingen er forsvunnet i en effektiviserings- og flytteprosess, ja, da må man være forberedt på å slutte av. Jeg har hatt en interessant jobb, et kjekt sosialt

Pensions reflections – the point of view of some new Esso pensioners

One of the objectives of the proposition for a new national pension scheme, is to get employees to remain longer in their jobs before they retire with a pension. This is possibly an ideal objective, but maybe not always quite so easy to achieve in the real world. We had a talk with some new Esso pensioners:

Lars Söderholm, 65

Lars Söderholm, 65 years, crane operator – Jotun A 19 years in Esso (10 years on the Odin platform, 3 years at Slagen, 5 years on Jotun A)

Lars reached Esso retirement age in January 2004. Actually, it is relatively rare for employees in this line of shift work to remain in their jobs until retirement age. Lars is therefore an exception. He admits that it has been tough a few times, but by and large he has had few problems.

- I have never considered taking early retirement in any case. I am fit and in good health, but now I wish to retire. Esso has been a good company to work for – I don't find any faults with the working conditions nor with the schemes that I will be benefiting from. I don't have a full pensionable service within the Esso system, but I shall manage all the same. So far I have not made any ambitious plans for my retirement age, but I'm convinced that I shall have no problems in keeping busy. Right now I'm looking forward to going to Egypt on a snorkeling/diving trip for two weeks with my family.

Bente Larsen, 62

Bente Larsen, 62 years, secretary – legal department, Oslo, 19 years in Esso

Bente retires April this year. She did not plan it, but in September last year she received

felleskap med andre i selskapet og jeg har blitt godt behandlet. Nå har uavklarte spørsmål blitt greit besvart og orienteringen rundt mine rettigheter har vært ryddig og god. For tiden etablerer jeg rutiner for å fordele jobbene mine. Det skal imidlertid bli godt å få tid til det jeg aldri får tid til nå. Foreløpig har jeg ingen andre planer enn å nyte fritiden og det å ikke henge i klokkestrengen. Jeg tviler på om jeg blir yrkesaktiv igjen. Det er imidlertid mye frivillig arbeid det er mulig å engasjere seg i, så jeg får se litt på sikt.

**Kjell Kristensen, 63 år,
flyplassbestyrer, Bodø, 28 år i Esso**

Kjell har bare vært pensjonist i et par uker selv om Esso Flyservice, Bodø formelt sett ble nedlagt 31. oktober da siste flydrivstoff ble levert. Staben på fire jobbet med opprydding ut året og Kjell til 31.1.04.

- Esso har vært en givende og interessant arbeidsplass. Jeg mangler kun to år på full opptjening i systemet og får nesten 62% av lønna. Behandlingen av både meg, og de andre Esso-ansatte på flyplassen, har vært fair. De siste årene har vi imidlertid merket den såkalte globaliseringen i sterkere grad - til og med i Bodø. Best Practices er sikkert bra på større steder, men er ikke alltid like lett å tilpasse på mindre steder. Systemet ble også mer tungrodd med mye papirarbeid for selv de enkleste ting. Men alt i alt har jeg hatt det bra i Esso. Jeg er aktivt med i styre og stell i Bodø Røde Kors, og for tiden har jeg nesten fulltidsjobb som snømåker her hjemme. Nei, jeg skal ikke ha problemer med å få fritiden til å gå – det er utrolig mye fornuftig og kjekt å engasjere seg i!

Kjell Kristensen, 63

**Kjell Kristensen, 63 years,
airport operations manager, Bodø,
28 years in Esso**

Kjell has only been a pensioner for a couple of weeks, even though Esso Flyservice, Bodø was formally shut down 31 October when the last aviation fuel was delivered. The staff of four were engaged in cleaning up until the end of the year and Kjell until 31.1.04.

- Esso as a workplace has been both stimulating and interesting. I only lack two years to have qualified for full pensionable service, which means I will get 62% of my salary in pension. I have been fairly treated, and that goes for the other Esso employees at the airport as well. In recent years, however, we have felt the impact of globalization to a larger extent - even here in Bodø. I'm sure Best Practices is an excellent thing in major locations, but it is not equally easy to make it function in small places. The system became more difficult to handle, involving a lot of paperwork even for routine matters. But by and large I have enjoyed working for Esso. I am actively involved in the committee for the Red Cross at Bodø, and for the time being I have more or less a full time job shoveling snow at my house. So I will not have any problems in passing my time – there are so many interesting and fun things to do!

Pensjonsbetragtninger fra yngre arbeidstakere

TEKST KIRSTEN

Ifølge en undersøkelse som nylig ble publisert i Aftenposten, viste tall at 90 prosent av unge under 40 år er villige til å spare av egne penger for å møte pensjonsalderen. Forsikringsselskapene uttaler også at de merker økende interesse for langsiktig sparing. Dette kan tyde på at Pensjonskommisjonen har fått folk til å tenke mer, og kanskje annerledes, på pensjonene sine. XOM har testet dette ut mot noen arbeidstakere i ExxonMobil.

Helge Baksaas, 34 år, Energy Coordinator, Teknisk avd., Slagen

- Ja, jeg er mer opptatt av pensjonsordningene nå fordi det har vært sterkt fokus på dette i den senere tid. Jeg vet imidlertid at vi i ExxonMobil har rett på 67% av lønna forutsatt full opptjening som er 30 år. Slik pensjonsordningen fremstår er den god nok til at jeg ikke har vurdert å begynne med noen form for pensjonssparing. Jeg antar at den offentlige pensjonsordningen muligens vil bli dårligere og at tjenestepensjon da vil være enda viktigere enn i dag. Jeg tror nok pensjonsalderen vil gå opp på sikt fordi Norge tydeligvis ikke vil ha råd til en så lav pensjonsalder som vi faktisk har i dag.

Jørn L. Hansen, 43 år, Subsea Intervention Engineer, Prod.avd., Forus

- Jeg er nok blitt mer oppmerksom på at det er viktig med en god pensjonsordning etter hvert som årene går. Jeg vet at vi som arbeidstakere i ExxonMobil i Norge vil kunne få 66% av grunnlønna uavhengig av Folketrygdsordningen, selvsagt med avkorting dersom man ikke har full opptjening. Pensjonsalderen i Esso er 65 år. Jeg har ikke vurdert spesifikk pensjonssparing i og med at selskapet har en så god ordning. Men vi har jo aksjespareordningen som man kan velge å

Pensions reflections – the point of view of some younger employees

According to a survey recently published in Aftenposten, 90 percent of young people under the age of 40 are willing to save money to meet the days of retirement. Insurance companies also report on an increasing interest in long-term saving. This might suggest that the Pension Committee has made people think more, and maybe differently, about their future pensions. XOM tested this hypothesis with a small group of ExxonMobil employees.

Helge Baksaas, 34 years, Energy Coordinator, Technical Dept., Slagen

- Yes, I'm more preoccupied with the pension schemes now than I used to be, because there has been a tremendous focus on this issue lately. I do know that as ExxonMobil personnel we are entitled to

receiving 67% of our salary in pension, provided we have a 30-year pensionable service. To me the pension scheme appears good enough and I have not considered starting on any kind of pension saving. I assume that pension payments under the National Insurance Scheme possibly will be reduced compared to the present level, and that having a company pension will be even more important in the future than it is today. I believe that the pension qualifying age in Norway will rise in the longer term, because obviously we will not be able to afford to pay for such a low pension age as the one we have today.

Jørn L. Hansen, 43 years, Subsea Intervention Engineer, Production department, Forus

- Gradually, over the years I have become more aware of how important it is to have a good pension scheme. I know that as ExxonMobil personnel in Norway we are

se på som en form for pensjonssparing. Nå er tydeligvis mange forsikringsselskaper på banen for å "kapre" nye kunder, men jeg tror nok det for eksempel er smartere å betale ned mest mulig på gjelda. Skal vi tro det som står i avisene når det gjelder framtida og pensjoner, vil folk stå lenger i arbeid enn nå. Men dersom man ser seg rundt i for eksempel denne organisasjonen har jeg vondt for å tro at det vil bli tilfellet.

Anita Tonaas, 50 år, Kundeservice, Lubes, Oslo

- Jeg er jo selvsagt opptatt av hva bedriften kan tilby, men har jeg ikke satt meg så veldig godt inn i ordningen – det er enda litt fjernt. Samtidig vet jeg at den jobben jeg gjør i dag, vil opphøre å eksistere i 1. halvår av 2005. Jeg oppnår full opptjening, 30 år i 2006, men vil være bare 52 år og håper jo at det kan være andre jobber i systemet som er aktuelle for meg.

Slik pensjonsordningen i Esso nå fremstår, er den god og jeg håper den vil vedvare. Jeg sparer ikke til pensjon selv, har undersøkt pensjonssparing i forsikringsselskap, men synes ikke denne ordningen var slik at den fristet til å gå inn på. Når det gjelder fremtidig pensjonsalder/folketrygd tror jeg nok noe er nødt til å skje, men det vil nok ta en del år. Skal folk stå lenger i jobb enn de gjør nå, må kanskje arbeidet tilrettelegges på en annen måte fra bedriftens side, og folk må føle at de gjør en nyttig innsats som blir satt pris på.

entitled to receiving 66% of our basic salary independent of the National Insurance Scheme, naturally with a reduction if one does not have a full pensionable service. The pension qualifying age in Esso is 65 years. Since the company offers such a good arrangement, I have not considered pension saving as such. However, there is the share investment scheme which one can look at as a kind of pension saving. Currently many insurance companies are using the situation, trying to "capture" new customers, but personally I believe it is smarter to pay off as much as possible on your debt. If we are to believe everything we read in the papers as far as the future and pensions are concerned, people will stay longer in their jobs than they do now. But if you look around, for example within this organization, I'm hard up believing that this will be case.

Anita Tonaas, 50 years, Customer Service, Lubes, Oslo

- I naturally take an interest in what the company has to offer, but I must admit I have not made a lot of effort to familiarize myself with the pension scheme – it still seems a bit remote. At the same time I know that the job I'm holding today will cease to exist in the second half of 2005. I will achieve full pensionable service, 30 years, in 2006, but then I will still be only 52 years, and I have the hope that there will be other jobs in the system that can be relevant for me.

The way I perceive Esso's pension scheme it's good, and I do hope that it will be maintained. I do not save toward my retirement. I inquired with an insurance company about pension saving, but I did not find the arrangement tempting enough. As far as the future pension age/the National Insurance Scheme is concerned I believe that something will have to be done, but that it will take many years. If people are to stay longer in their jobs than they do now, the company will need to adapt the work differently, and people must be made to feel that they are making a useful and valued contribution.

Salget av reseptfrie legemidler godt i gang på Esso-stasjonene

Som det første bensinselskapet i Norge startet Esso salget av reseptfrie legemidler på 110 av sine stasjoner i midten av desember ifjor. Nå er antallet stasjoner som selger Paracet o.a. legemidler ca. 200 og stadig økende.

Introduksjonen ble mulig gjort ved at myndighetene gjennom lovverket åpnet for salg av slike produkter utenom apotekene. Dette skjedde dog ikke uten sterke protester fra apotekerbransjen og med betydelig pressedeckning. Imidlertid var såvel Statens Legemiddelverk som Konkurransetilsynet og Forbrukerrådet meget bestemte på å sørge for at myndighetenes klare ønske ble fulgt opp om å øke publikums tilgjengelighet for denne typen legemidler.

Prosjektansvarlig for Essos lansering av reseptfrie legemidler er Category Manager i Butikkavdelingen, Guri Hepsø Off. Hun hadde noen svært hektiske og spennende uker før og etter lanseringen i desember.

– Myndighetene åpnet jo for salg av reseptfrie legemidler allerede fra 1. november ifjor. Hvorfor var vi først i salg i midten av desember?

– Esso hadde forberedt seg til å kunne være i salg på et større antall stasjoner allerede fra første dag, sier Guri. – Blant annet hadde 110 av våre 340 stasjoner søkt og fått innvilget nødvendig konsesjon av Statens Legemiddelverk før 1. november. Imidlertid la apotekerbransjen press på leverandørene for at de ikke skulle selge de mest etterspurte varemerkene til f.eks. dagligvarebutikker og bensinstasjoner. Til slutt grep Konkurransetilsynet inn med pålegg til leverandørene om å frigi alle reseptfrie legemidler også til disse bransjene. Og da var vi så kjapt ute som den fysiske distribusjonen ut til stasjonene ga mulighet for. Først kom vi med et begrenset sortiment. Deretter fulgte raskt bl.a. ledende merkevarer som Paracet.

– Hva slags legemidler er det vi nå får kjøpt på Esso-stasjonene?

The sale of nonprescription drugs off to a good start at Esso gas stations

Category Manager i Butikkavdelingen, Guri Hepsø Off.

Category Manager in the Store Dept., Guri Hepsø Off.

As the first gas company in Norway Esso started sale of nonprescription drug from 110 gas stations mid December last year. Now the number of stations selling Paracet and other drugs are around 200 and still rising.

The introduction was made possible when the government, through the legal framework, allowed the sale of such products outside the pharmacies. However, the initiative did not go un-protested from the pharmacies, and the issue attracted quite a lot of media attention. Nevertheless, the

Norwegian Medicines Agency, the Norwegian Competition Authority and the Consumer Council were firmly determined to follow up the government's wish to increase the availability of this type of drugs to the general public.

Project leader for Esso's launch of nonprescription drugs is Category Manager in the Store Dept., Guri Hepsø Off. She had some hectic weeks full of suspense before and after the launch in December.

– The government opened for sale of nonprescription drugs already from 1 November last year. Why didn't we start the sale until mid December?

- Reseptfrie legemidler omfatter bl.a. følgende kategorier:
- Smertestillende
- Sårbehandling
- Røykeavvenning
- Forkjølelse

Av totalomsetningen av legemidler utgjør smertestillende hele 75%. Når det gjelder produkter for røykeavvenning var dette godkjent for salg allerede 1. januar 2003. Også da var Esso først ute med produktene i sine hyller," sier Guri.

– Apotekerbransjen hevdet blant annet at det vil kunne øke faren for medisinmisbruk når smertestillende legemidler som Paracet blir lettere tilgjengelig og selges uten farmasiutdannet betjening.

– Vi i Esso har ikke funnet det riktig å involvere oss i denne debatten. Vi har lagt til grunn at myndighetene har ønsket en bedre tilgjengelighet og mer konkurranse knyttet til salg av reseptfrie legemidler. Gjennom lovverket har de gitt åpning for dette. Når det er sagt, blir det naturligvis stilt meget strenge krav til oppbevaring og salg også utenom apotekene. Blant annet blir legemidlene utlevert av betjening fra hyller bak ekspedisjonsdisk. Det er 18 års aldersgrense for kjøp. Og det er de samme begrensningene som i apotekene på mengden av visse produkter som den enkelte kunde kan kjøpe.

– Hva med prisnivået?

– Ut fra opplysninger vi innhentet ved tidspunktet for lansering, lå Essos anbefalte priser klart lavere enn tilsvarende priser i apotekene. Etter dette har apotekene senket sine priser noe for å møte konkurransen fra bensinstasjoner og andre utsalgssteder. Dette er nok også myndighetene tilfredse med da en av deres begrunnelser for å åpne for salg utenom apotek nettopp var å øke konkurransen og ved dette bidra til lavere priser på reseptfrie legemidler.

– Har salget svart til forventningene?

– Når dette skrives har vi vært igang kun i drøye to måneder. Det vil utvilsomt ta noe tid å "bygge opp" en helt ny produktgruppe i våre hyller. Når dette er sagt, vil jeg si at vi er veldig godt fornøyd med den oppstarten vi har fått. Uten tvil er denne meget godt hjulpet av den store presseinteressen som knyttet seg til ikke minst konflikten mellom apotekerbransjen og myndighetene. All fokus på "Full tank og en Paracet, takk" o.l. vinklinger og oppslag ga oss masse gratis PR og drahjelp," sier Guri.

– Så har også Esso blitt eksponert i mediene?

– Esso had made preparations to be able to start sales at a large number of stations already from day one, Guri says. – 110 of our 340 stations had before 1 November applied for and been granted the required license by the Norwegian Medicines Agency. However, the pharmacy business put pressure on suppliers not to sell the most popular brands of products to e.g. grocery shops and gas stations. In the end the Consumer Council ordered the suppliers to sell nonprescription drugs also to these business sectors. After that we acted as fast as the physical distribution to the stations allowed. In the beginning we offered a somewhat limited assortment, but this was soon expanded to include other popular drugs as well, such as Paracet.

– What kind of drugs can customers buy at Esso gas stations?

– Non prescription drugs include amongst other the following categories:

- Pain-relief
- Wound treatment
- Anti-smoking
- Colds

– Of the total turnover of drugs, pain-relievers represent as much as 75%. The sale of anti-smoking products was approved for sale already 1 January 2003. Esso was first out with these products on their shelves, Guri says.

– The pharmacist business claimed amongst other things that there was a risk of more drug abuse when pain relievers such as Paracet become more easily available and are being sold by staff without any pharmaceutical training.

– Esso has not found it appropriate to engage in this debate. We have applied that the government wants to see a better availability of nonprescription drugs and more competition. They have opened for this through a change of the law. This having been said, there are naturally very strict requirements being posed to the storage and sale of drugs also outside the pharmacies. The drugs are sold from shelves behind the counter and are handed out by staff. There is an 18-year age limit for buyers. On some of the products there are the same restrictions that apply in the pharmacies as to how much the individual customer can buy.

– What about the price level?

– Based on information we acquired at the time of the launch, Esso's recommended prices were clearly below the prices in pharmacies. After that the pharmacies have lowered their prices a bit to meet the competition from the gas stations and other sales outlets. Presumably, this is something the government is pleased with, since one of the justifications for opening for sale outside pharmacies was to

– Ja, i høyeste grad. Det artigste og vel også mest verdifulle innslaget var da vi deltok i et innslag om salg av reseptfrie legemidler i NRKs helsemagasin "Puls." Det husker sikkert du godt, Erik, som frontet saken også i denne sammenheng. For øvrig har det vært en utbredt pressedekning også i lokale medier.

Ja, herværende intervjuer husker godt dette innslaget. Han hadde neppe trodd at han noen gang skulle delta i et helsemagasin på TV...

increase competition and thus contribute to lower prices on nonprescription drugs.

– *Has business fulfilled expectations so far?*

– When this goes to press we have only been selling these products for a month or so. It will undoubtedly take some time to "build up" an entire new product group in our shelves. This being said, we are very happy with having had a flying start. No doubt the extra publicity provided by the media's interest in the conflict between the pharmacist business and the government was a great help. All the focus on "Full tank og en Paracet, takk" (Fill her up and give me a Paracet) and similar angles and reports gave us a lot of PR for free, Guri says.

– *Does this mean Esso has been exposed in the media?*

– Yes, very much so. The most fun and also most valuable feature was participating in a program about the sale of nonprescription drugs in NRK's health show "Puls." I'm sure you remember it well, Erik, since it was you who fronted the issue on this occasion, too. Moreover, local media have also had an extensive press coverage.

Yes, the present interviewer remembers very well the feature. He had never believed that he would appear in a health show on TV...

Energy Outlook

ExxonMobils energiprognoser presenteres for myndighetene

ExxonMobil bruker hvert år store ressurser på å utarbeide detaljerte, langsiktige prognoser for den økonomiske veksten og energibehovet i verden. Prognosene, som selskapet har utarbeidet i flere tiår, er et viktig verktøy i planlegging av selskapets virksomhet – og er helt sentrale når selskapet prioriterer hvor investeringene skal gå i fremtiden.

Disse prognosene er ingen forretningshemmelighet – tvertimot gir selskapet presentasjoner av "Energy Outlook" for sentrale myndigheter over hele verden. Mandag 26. januar var turen kommet til Norge. Inviterte personer fra Olje- og energidepartementet, Finansdepartementet, Olje-direktoratet og Oljeskattkontoret var samlet på Bristol hotell i Oslo der de ble tatt vel imot av vertskapet med Country Lead Kathy Pepper i spissen.

Etter en velkomsthilsen fra Kathy, presenterte John D. Constable, Senior Economist i ExxonMobil UK, selskapets Energy Outlook som har en tidshorison frem til 2020, men der hovedtrender går lenger enn denne tidshorisonen, gikk analysen helt fram til 2050. John ga en utførlig fremstilling med gode eksempler på hvilke utfordringer verden står overfor med hensyn til energi og økonomisk vekst de neste tiårene. Her en oppsummering av noen av hovedpunktene i analysen:

- Innen 2020 vil verden trenge 40 % mer energi, hovedsakelig på grunn av økt energibruk i utviklingsland
- Olje og gass vil være hovedenergikilden til minst midten av dette århundret

ExxonMobil's energy outlook presented to Norwegian authorities

Each year ExxonMobil spends big resources preparing a detailed, long-term outlook of worldwide economic growth and energy demand. These forecasts, which the company has prepared for decades, are a significant component in its business planning, and they are central in planning of the company's future investments.

John D. Constable, Senior Economist i ExxonMobil UK, holdt et interessant foredrag om energisituasjonen og prognosene for økonomisk vekst i de neste tiårene.

John D. Constable, Senior Economist i ExxonMobil UK, gave an interesting lecture on the energy situation and analyzes of economic growth over the next decades.

These analyzes are no company secret – on the contrary the company gives Energy Outlook presentations to central authorities around the world. On Monday January 26, the time had come to present the Energy Outlook in Norway. Invited guests from the Ministry of Petroleum and Energy, the Ministry of Finance, the NPD, and the Oil Taxation Office gathered at Hotel Bristol in Oslo where they were well received by their host and hostess, Country Lead Kathy Pepper.

Following a welcome speech by Kathy, John D. Constable, Senior Economist i ExxonMobil UK, presented EM's Energy Outlook analysis which has a 2020 horizon. Where key future trends go beyond this window, the analysis is extended to 2050. John gave a very interesting and thorough presentation with many examples of the challenges the world is facing related to energy demand and economic growth over the next decades. Here is a summary of some key points in his presentation:

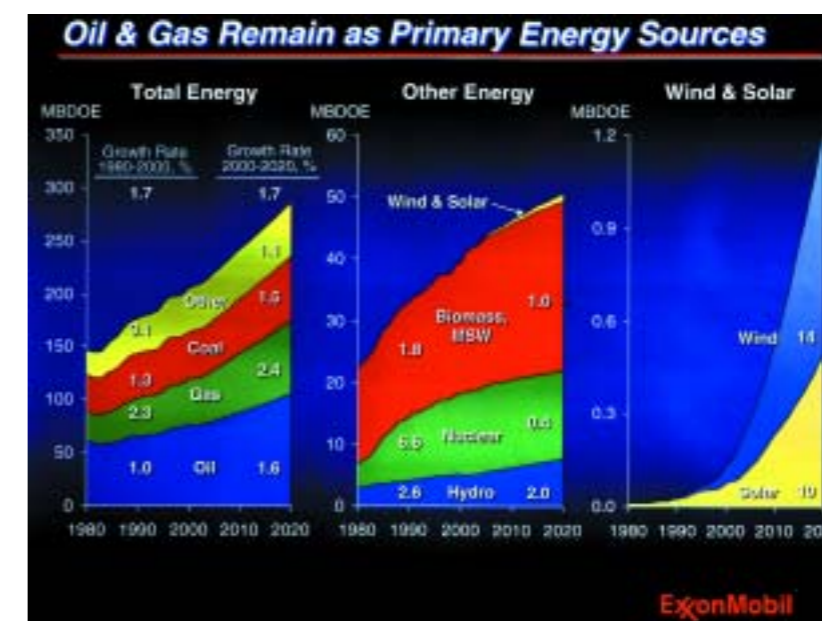

- Økt drivstoff-forbruk for motorkjøretøyer og økt brutto innenlands drivstoff-forbruk for motorkjøretøyer og økt brutto innenlandsk nasjonalprodukt vil øke etterspørselen og føre til betydelige effektivitets-forbedringer.
- Gass vil fortsette å vokse fortere enn de andre energiformene, særlig innenfor kraftgenerering.
- Fornybare energikilder vokser fort, støttet av subsidier fra myndigheter, men vil bare bidra med en liten del av energiforsyningen
- Vi må utvikle energiforsyningen både for å møte ny etterspørsel og for å erstatte modne ressurser. Dette krever tilgang til oppdagede ressurser, økonomisk utvikling av ukonvensjonelle ressurser, fortsatt teknologiframgang og tilstrekkelig finansiering.
- Vi trenger epokegjørende forskning for å ha flere energi-alternativer. ExxonMobils støtte til Global Climate and Energy Project ved Stanford University, California, er et eksempel på EMs vilje til å utvikle ny, kommersielt levedyktig teknologi som kan produsere pålitelig og rimelig energi og samtidig redusere drivhusgass-utslippene.

- Worldwide energy-demand growth is a key enabler of and closely linked to economic growth. By 2020, the world will need close to 40% more energy, primarily due to increased energy use in less-developed countries.
- Oil and gas will continue to be the primary sources of energy at least through the mid-century.
- Higher motor fuels consumption from vehicle penetration and growing GDP will increase demand, offsetting sizable efficiency improvements.
- Gas will continue to grow faster than the other energy forms, especially in power generation.
- Renewables grow quickly, supported by government subsidies, but will contribute only a small fraction of energy supply.
- We need to develop energy supplies both to meet new demand and to replace maturing resources. This requires access to discovered resources, economic development of unconventional resources, continued technology advances and adequate financing.
- Finally, we need groundbreaking research to develop a portfolio of energy options. The ExxonMobil supported Global Climate and Energy Project at Stanford University is one example of our commitment to developing new commercially viable technologies to produce reliable and affordable energy while reducing greenhouse gas emissions.

De inviterte gjestene kom fra Olje- og energidepartementet, Finansdepartementet, Oljedirektoratet og Oljeskattkontoret

The invited guests came from the Ministry of Petroleum and Energy, the Ministry of Finance, the NPD, and the Oil Taxation Office

Figuren (som angir verdens energibehov i millioner fat oljeekvivalenter pr.dag) viser at

- verdens energibehov vil øke med 1,7 % per år – dvs. fra 200 millioner fat o.e. per dag (mbdoe) i 2000 til litt under 290 mbdoe i 2020. Olje og gass vil være de primære energikildene.
- Gassbehovet øker mest, og med ca. 2,4 % per år, og gass vil utgjøre 24 % av total energien i 2020.
- Kull vil vokse med 1,5 % per år, drevet av stor vekst i Kina og India, samt stadig vekst i USA.
- Annen energi vises i detalj i midtseksjonen. Vannkraft kan bare utnyttes visse steder. Kjernekraft vil øke med 0,4 % per år. Biomasse er hovedsaklig knyttet til utviklingsland som bruker tre, gjødsel, osv., men i-land vil utnytte energi fra avfallsplasser.
- NB ! Vind og solkraft vil bidra ubetydelig til total energi-bruken i 2020 – kun 0,5 % - selv om man antar at disse energikildene vil gå gjennom en sterk teknologisk vekst og med støtte fra myndighetene.

This slide shows a summary of energy demand expressed in million barrels per day of oil equivalents (MBDOE).

- Overall, total world energy is expected to grow by 1.7%, per year from about 200 MBDOE in 2000 to just under 290 in 2020. Oil demand grows in line with total energy.
- Gas demand is the fastest growing fuel increasing about 2.4% per year and reaching a 24% share of total energy by 2020.
- Coal is expected to grow about 1.5% pr year, driven by strong growth in China and India and continued growth in the U.S.
- Other energy is further detailed in the middle panel. Hydro growth is site limited. Nuclear is projected to grow at about 0.4% per year. The ongoing crisis in Japan will make it more difficult for the Japanese government to maintain their new building plans. The majority of the biomass category is Developing Country use of traditional fuels (wood, dung) and developed country use of wood waste and municipal solid waste (MSW). We do not assume a breakthrough in liquid biofuels over this period due to the significant issues associated with cost, land mass and water.
- The outlook for wind and solar energy is expanded in the right hand panel. We have assumed that technological advances and continued subsidies will support continued high growth but the contribution to total energy will remain small at less than 0.5% by 2020.

De som vil se hele Energy Outlook presentasjonen, finner den på ExxonMobil intranettside:

Those who would like to see the whole Energy Outlook presentation, will find it on ExxonMobil's intranet site:

<http://empna.com/InsideEM/scripts/index.asp>